

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

1911—1912

DE FORENEDE SKOLER.

EFTERRETNINGER

OM

EFTERSLÆGTSELSKABETS SKOLE

FOR

SKOLEAARET 1911—1912

VED

H. P. HANSEN

SKOLENS BESTYRER

KØBENHAVN

BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI

1912

Tale

i

Selskabet for Efterslægten

paa dets Stiftelsesdag den 4. Marts 1912

af

Albert Svendsen,
Inspektør ved Skolen.

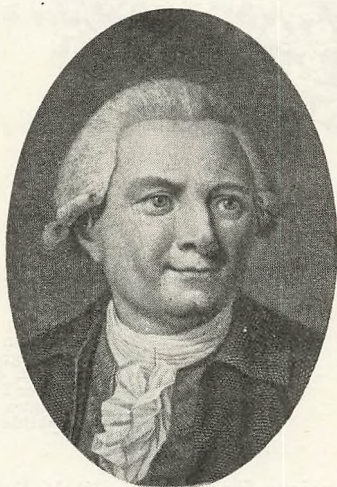
Johan Clemens Tode.

„Hans Navn vil erindres med hellig Ærbødighed, saalænge som Retskaffenhed, Geni, Talenter og utrættelig Iver for at fremme Menneskehed agtes i vorl Danmark.“
— Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn, 1806, Nr. 47.

Hvis man rejser fra Schweiz til Italien og benytter den berømte Gotthardsbane, kommer man til et Sted, hvor Toget arbejder sig frem gennem en Tunnel, der er lagt i en Spirallinie op igennem Bjærgtet. Paa tre Steder kommer dog Toget ud i Dagslyset og overskrider paa Broer, der ligger over hverandre, en Kløft i Bjærgtet. Paa den midterste gøres der altid et Ophold, saa Passagererne kan komme ud og tage et Overblik over den interessante Situation: neden under sig ser man det Sted, hvor man har kørt — højt oppe det Sted, hvor man haaber at naa hen. Men snart gaar det atter ind i Tunnelen: man hører Maskinen larme forude, man

føler, at det gaar fremad, man tror paa, at det ogsaa gaar opad, men man ser grumme lidt: kunde allernærmeste Omgivelser.

Dette er for mig et Billede paa et virksomt Menneskeliv: fremad gaar det under Maskinens Pres, fremad og forhaabentligt ogsaa opad; men der er saa lidt Lejlighed til at se sig om — kunde allernærmeste Omgivelser kan man saa nogenlunde naa at holde Øje med. Saa er det godt engang imellem

at komme ud i fri Luft under høj Himmel og standse dér et Øjeblik for at overveje: Hvorfra og hvorhen gaar Farten? — Saadanne Arbejdspavser er af Betydning for ethvert Menneske og er af Værdi ogsaa for Institutioner, som er et Resultat af Samspillet mellem mange Menneskers Kræfter, f. Eks. en Skole.

Vort ærværdige Efterslægt-Selskab, paa hvis 126nde Fødselsdag vi er samlet i Dag, har forlængst indset Nyttens af saadanne Hvilestunder og har derfor i sine Love bestemt, at vi d. 4de Marts hvert Aar skulde lade Arbejdstravlheden hvile og samles for

at lade Blikket gaa tilbage eller frem over Selskabets Livsvej.

I Dag vil vi lade Blikket gaa tilbage til de Dage, som var Tidernes Morgen for vor Skole, og samle det om en enkelt Skikkelse fra hin Tid.

Dette er sket før, og den, som Tankerne har samlet sig om, har da som Regel været Edvard Storm. Det er kun ret og rimeligt: Ære være Edv. Storm og hans Minde — han var den, der formede Skolen og bar den gennem dens første, spæde Aar. Men Skolens Stifter og Selskabets Stifter var han ikke. Der maa han vige Pladsen for Johan Clemens Tode, hvis Navn vi nys traf i Kantaten, og hvis Billede vi ser her.

Om Tode er det, jeg gerne vilde prøve at samle Tankerne i Dag.

I

For godt hundrede Aar siden udkom der her i København et meget anset Ugeskrift, som hed Den danske Tilskuer, det blev udgivet af Rahbek (atter en af vor Skoles Fædre). Jeg har her det Nummer af Bladet, som udkom d. 4de Marts 1802 — altsaa i Dag for 110 Aar siden. Der findes deri et Digt om Tode. Han var dengang sine 66 Aar og maatte altsaa formodes at staa ved Afslutningen af sin Livsbane. I en Forening, af hvilken Tode var et anset og mangeaarigt Medlem, havde der været en Fest til hans Ære, og i den Anledning var det omtalte Digt skrevet og afsunget. Det lyder saaledes:

Oldtiden havde een god Skik.
 Oldinger gjaldt for Folkets Fædre:
 Hvor de end stod, og hvor de gik,
 søgte selv Fyrsten dem at hædre.
 Tode, vor Olding, saa blid og saa glad,
 hædres ved Vennernes jublende Rad.
 Skaal for vor Olding! . . . . .

Alter en anden Oldtids-Skik!
 Lægen endog et Hæders-Tempel
 ligesaavel som Helten fik
 efter hin Æskulaps Eksempel.
 Tode, vor Læge, med snehvide Haar
 Grækerens Alder og Hæder opnaar.
 Skaal for vor Læge! . . . .

Alter en priselig Oldtids-Skik!
 Digteren man ved Leg og Danse,
 Skuespil, Fest og Højtidsdrik
 hædrede smukt med Lavrbærkranse.
 Evig, som Todes velsignede Kvad,
 grønne i Kransen hvert hædrende Blad!
 Skaal for vor Digter! . . . . .

Hører hin Oldtids bedste Skik!
 Dannemænd vidste man at hædre.
 Derfor det ogsaa stedse gik
 frem fra det gode til det bedre.
 Dyden er gerne, som Tode, saa fro:
 Tode, den gode, det rimer sig jo.
 Skaal for vor Dannemand! . . . . .

Evig det være vort Samfunds Skik,
 Landets for tjente Mænd at hædre!
 Livet er kun et Øjeblik:
 Aldrig forglemmes vore Fædre!
 Kranser vor Tode med jublende Fryd!
 Kransen er Oldingens favreste Pryd.
 Skaal for vor Tode! . . . . .

I samme Blad, som er et rent Tode-Nummer, findes en Artikel af Rahbek, hvori han omtaler Tode som „en af de allergodmodigste, elskeligste og ædlestes Mænd“ og kalder ham med det store Navn: „Sandheds Talsmand“.

Vi vil nu kort gaa Todes Levnedsløb igennem for at se, hvorledes han naaede til i sin Alderdom at staa som den ansete og hædrede Læge, Digter og Dannemand — „Sandhedens Talsmand“.

II

Johan Clemens Tode fødtes 24. Juni 1736 tæt ved Hamburg i det Distrikt, som kaldes die Vierländer og hørte dels til Hamburg, dels til Lübeck. Die Vierländer udgjorde altsaa et Led af de gamle Hansestæder, og Tode siger, at det var ældgammel Simpelheds og den sande Friheds Sæde. Med Hensyn til Friheden oplyser han, at Indbyggerne vel havde en Øvrighed, som var indsat af Hamburg og Lübeck, de betalte ogsaa Skatter, men kom der Trætte eller Retsstridigheder imellem dem, saa afgjorde de selv alle den Slags Sager paa Kroen, enten saaledes, at de ældste Mænd dømte dem imellem, eller ogsaa, naar de ikke anderledes kunde komme ud af det, afgjordes Striden ved en Tvekamp med Næven, „da den nemlig holdes for at have Uret og maa finde sig i at have Uret, som kommer til at ligge underneden“.

I denne Egn var Todes Fader tysk Toldembedsmand, og her levede Johan Clemens sine første Barneaar. Sin første Undervisning fik Drengen af en ældre Søster, der lærte ham at læse efter en stor Almanak. Og efter Bibelens 5 Mosebøger. Det var navnlig disse sidste, som interesserede ham, og jo flere Navne, der var i dem, jo gladere var han. Der fortælles, at inden han endnu var kommen saa vidt, at han gik med Bukser, holdt han i sin Sløjkjole Forelæsninger for Pigerne om Patriarkernes Stamtafledninger, Noas Afkom og Israels Børn. Han betragter selv disse Forelæsninger som det første Tegn paa den Lyst til at undervise, som fulgte ham Livet igennem; paa sine gamle Dage tager han engang deraf Anledning til at gøre Forældre opmærksom paa, at naar de skal tage Bestemmelse om deres Børns fremtidige Livsstillinger, bør de have vaagent Øje for, hvad Børnene helst beskæftiger sig med, da man dér træffer det umiddelbare Udslag af Børnernes særlige Evner og Anlæg.

Faderen overtog selv Drengens første Religionsundervisning, idet han overhørte ham i Luthers lille Katekismus, men han var efter Sønnens Mening en meget utaalmodig Lærer. Faderen skal have sagt, at Taalmodighed er vel en Dyd, men den sletteste af alle Dyder.

Hvordan nu end dette forholder sig, saa fik Drengen dog maaske her lagt det første Grundlag for det ortodokse Gudsforhold, som han bevarede sit Liv igennem til Trods for sin ellers stærkt kritiske Aand og paa Trods af det Fritænkeri og den Fornuftkristendom, som netop i hans Manddomsaar greb saa mange af hans samtidige.

— Om Todes Slægt er der endnu det at bemærke, at hans Farmor var en norsk Købmandsdatter fra Holbergs By, fra Bergen, medens hans Farfar ganske vist var Holstener, men som saadan dansk Undersaat. — Holstenerne regnedes jo dengang for lige saa gode Danske som Sjællænderne. Tode siger derfor ogsaa, at, da han senere blev omplantet til Danmark, saa kom han ikke „saa ganske vildfremmed og vildtysk“ herind, da der var baade dansk og norsk Blod i hans Aarer.

Da Drengen er 8 Aar gammel, dør Faderen; Moderen flytter til Hamburg, og den kvikke og lærelystne Dreng kommer i Latinskole dér. Efter at have gaaet denne igennem, uddannes han til Kirurg. 1757 kommer han, 21 Aar gammel, til København og ansættes som Hjælpekirurg paa Frederiks Hospital under den ansete Wohlert, som netop nylig havde faaet dette Hospital oprettet.

Wohlert tog sig faderligt af den unge Dygtighed, og Tode, der — som alle virkelig sjælsfine Mennesker — var en taknemmelig Natur, omtaler flere Gange med stor Varme, hvad han ogsaa som Menneske skylder Wohlert.

Han siger blandt andet: „Af ham har jeg lært at foragte det Charlataneri, som er alt for gængs hos Lægerne, at hade det Øjentjeneri, . . . som saa tit holdes for øm Deltagning, den Hyklen for Kærlinger, som saa mange Practici skylder deres Kredit. — Af ham lærte jeg hellere at opofre min Praxis end købe den . . . ved Ydmygelse paa mine Følelsers, min Friheds Bekostning.“ I dette sidste ser vi maaske Tode ikke alene som Wohlerts Lærling men ogsaa som den fribaarne Mand, Hansestædernes Ætling.

27 Aar gammel blev Tode ansat som Rejsekirurg hos Kong Frederik V og fik i denne Egenkab Ophold paa Fredensborg, hvor han ret havde sine kronede Dage, idet han hurtigt blev afholdt af alle, fra Kongen selv til Egnens jævne Landbefolkning. Tode havde i det hele i sine unge Aar den lykkelige Evne at vinde alle ved sit lyse, muntre Sind.

Men Todes Venner saa, at der var Muligheder hos ham til en Del mere, end han kunde naa paa Fredensborg, og man fik derfor udvirket, at der et Par Aar efter — da han var 29 Aar — blev tilstaaet ham en kongelig Understøttelse til en Udenlandsrejse. Han drog saa til Frankrig, England og Holland. Da han var ikke saa lidt af et Sproggeni, tilregnede han sig hurtigt de forskellige Landes Sprog i den Grad, at han, hvor han kom hen, kunde omgaas de dygtigste Mænd i hans Videnskab. Det var nu ikke længer Kirurgien, det drejede sig om, men den medicinske Videnskab. Dette skyldtes hans Velyndere, som fandt, at omend Tode var en flink Kirurg, saa var dog „hans Hoved bedre end hans Haand“.

Men i Medicinen havde Tode ingen Embedsksammen. Da han kom tilbage efter en 3-aarig Udenlandsrejse, fik han derfor Understøttelse til at læse

til medicinsk Embedseksamen, som han underkastede sig et Aars Tid efter.

Kort efter erhvervede han sig den medicinske Doktorgrad.

Samtidigt maatte han for at leve have nogen Lægepraksis, og det var derfor i flere Henseender ret strenge Aar for ham. Sin Afhandling for Doktorgraden skrev han f. Eks. om Nætterne, medens han vaagede over en syg.

I 1771 bliver han saa, 35 Aar gammel, Hofmedikus; samme Aar gifter han sig. Om sin Hustru og sine to Børn udtaler han sig grumme lidt de Steder, hvor han ellers beskriver sit Liv. Man véd, at han desværre ikke fandt den huslige Lykke, han havde drømt om. Han maatte søge sin Lykke og sit Livs Indhold andetsteds, han søgte den i Arbejdet, og dette blev ham da ogsaa en kær Ven. Han udfoldede paa de mest forskellige Omraader en Arbejdsiver og en Arbejdsevne, som virker ganske overvældende.

Først og fremmest kom han, kort efter at han havde erhvervet Doktorgraden, ind i en omfattende Lærergerning, idet han allerede fra 1772 holdt Forelæsninger for de vordende Læger.

I 1772 blev han Professor uden Gage, 1793 ordinerer Professor.

I Aaret 1793, 57 Aar gammel, siger han, at han har været med ved alle medicinske og farmaceutiske Eksaminer i omtrent 20 Aar og tilføjer: „Der er meget faa Læger i Danmark og Norge, som jeg ikke har den Ære at tælle blandt mine Tilhørere“. Med beskeden Stolthed udtaler han Haabet om, at han herved har været saa lykkelig at gøre det Fædreland, som adopterede ham, en væsentlig Tjeneste. — Dette at gøre Gavn, at være sit nye Fædreland og dets Borgere til Nytte — det var ham en Livstrang. Og denne Trang drev ham blandt andet ind paa Forfatterbanen. Netop i de samme Aar, da han optog

sin Gerning som Universitetslærer, begyndte han en Forfattervirksomhed, der efterhaanden antog et saadant Omfang, at man skulde synes, den alene kunde have krævet en Mands hele Tid. Men for Tode blev den kun en Beskæftigelse ved Siden af hans egentlige Livskald.

III

Hvad Tode skrev af videnskabelige Arbejder, skal ikke omtales her, skønt det var ikke lidt, og en Del af det fik ikke ringe Betydning. Hele hans tyske Forfattervirksomhed lader vi ogsaa ligge. At han udgav et Par Lærebøger i Sprog, skal kun lige nævnes. Men hans øvrige Forfattervirksomhed maa vi dvæle lidt ved.

I vor Kantate nævnes Tode som hørende til „de Mænd af vor Holbergs Skole“. Og sikkert med fuld Ret. Han kom ind i vor Nation som en fremmed, men følte sig snart forpligtet overfor vort Land, vort Folk, vort Sprog, og langt de fleste af hans Arbejder er skrevet paa Dansk. Og med en forbausende Lethed tilvinder han sig et betydeligt Herredømme over vort Sprog.

Det er sagt om ham, at „uagtet han ikke som Holberg skabte vor Litteratur, saa havde han dog en ikke ringe Indflydelse paa den“. Denne Indflydelse fik han ved sin kraftige Humor, sin friske og sunde Aand, sin velgørende Naturlighed — saa fjærn fra al den klynkende Følsomhed, som Tiden ellers netop dengang var befængt med.

Paa disse Punkter er han i Slægt med Holberg, som han da ogsaa omfattede med stor Respekt og Kærlighed.

Ved Todes Død stod der i et københavnsk Blad bl. a. følgende:

„Imellem Holberg og Tode har der [især] været saa stor en Lighed, at en Sammenligning mellem

disse to Lærde vilde være en af de interessanteste Opgaver for en Mand af Geni og Kundskaber.“ At Sammenligningen, hvis den blev anstillet, ikke vilde føre til, at man i vore Dage vilde jævnstille Holberg og Tode, tør betragtes som afgjort, men derfor kunde en Paavisning af det beslægtede hos dem lige fuldt have sin Interesse. Saavidt jeg véd, har den efterspurgte Mand med Geni og Kundskaber endnu ikke meldt sig. Men hvem véd? Maaske sidder han her i Flokken, saa det kan ske engang i Fremtiden, at et af de unge Genier, som sidder her, tager Opgaven op i Taknemmelighed mod sin Skoles Stifter.

Eet Lighedspunkt med Holberg, foruden hvad jeg allerede har nævnet, er i hvert Fald let nok at finde. Næmlig dette: Hvad der kendetegner Todes Forfatterskab, er — som allerede antydnet — hans Ønske om at gøre Nytte, være til Gavn, for sit Land, for sin Samtid og for den opvoksende Slægt: for Efterslægten. Det var noget, som i det hele laa i Tiden dengang, denne Drift til at være borgernyttig, og Tode tør regnes for en af de ypperste Repræsentanter for denne Trang. Han sang ikke — som en senere dansk Digter har sagt om sig selv — „ubevidst, som Fuglen paa Kvist“, ogsaa bag hans Digtervirksomhed ligger en bevidst Stræben — han vil virke som Opdrager. En Del af hans Digte tager da ogsaa direkte Sigte paa Børnene og de unge: Han fortæller paa Vers en eller anden Historie, hvori han indskærper Værdien af visse Dyder: Flid, Redelighed, Lærelyst, Ordenssans o. s. v., eller advarer mod Fejl: Hævnerrighed, Egennytte o. a. Af saadanne moraliserende Fortællinger findes der i hans samlede Skrifter op imod 100.

Desuden skrev han en Mængde Selskabssange, endvidere nogle Skuespil, som dog nu maa siges at være glemt — i et af dem findes dog en Sømandsvis, som endnu ikke er gaaet helt i Glemme: den,

som begynder: „Vi Sømænd gør ej mange Ord, ej hykle eller prale.“

Endelig skrev han ogsaa Romaner, som vakte megen Opsigt; man tillægger ham Æren for at være den, som skrev „den første originale danske Roman“.

Men hermed er Listen over Todes Forfattervirksomhed ingenlunde udtømt. I forskellige Tidsskrifter, af hvilke han som Regel selv var Redaktør, offentliggjorde han en Vrimmel af Smaaafhandlinger om snart sagt alt mellem Himmel og Jord.

Jeg skal nævne nogle Eksempler fra en enkelt Aargang.

Man finder en Afhandling om Betleri, hvor han slaar til Lyd for den Tanke, at man i Stedet for at give Almisser ved Dørene eller paa Gader og Stræder bør skaffe Betlerne Arbejde; altsaa den samme Tanke, som i vore Dage søges iværksat af Foreningen „Arbejdet adler“, — hans Afhandling kunde næsten bruges Ord til andet af denne Forening.

Saa træffer man en Artikel, som ogsaa vilde kunne paaregne Interesse i vore Dage, nemlig om de høje Smørpriser, hvor han anbefaler Husmødrene i Stedet for det dyre, gode Smør eller det billigere daarlige at bruge Frugtgrød, Æblegrød, til at smøre paa Brødet — ogsaa en Tanke, som jo har faaet praktisk Betydning i de sidste Tider.

En tredje Afhandling handler om den Helligaand. En Præst har udgivet en Prædiken, i hvilken han opfatter Helligaanden ikke som en Person, men som et Begreb. Herimod tager Tode til Orde, idet han hævder den ortodokse Opfattelse. En ejendommelig Situation for en Læge, særlig i hin Tid, men betegnende for Tode.

Endvidere findes der Artikler om saa forskellige Emner som: Sjællands Distrikts Kirurger uden for København; Vajsenhuset, den bedste Behandling af

Børnene der; Rollernes Dublering ved det kongl. Teater; Børns fornemste Undervisning o. s. v. i det uendelige.

Det vil ses, at intet menneskeligt er ham fremmed, og at det var med fuld Føje, han engang sagde, at Mangfoldighed var hans Valgsprog.

Ogsaa Stridsskrifter og Kritikker foreligger der fra Todes Pen — endda mange. Der har været dem, der har villet hævde, at Tode var en stridbar Natur. Hvis man hermed har tilsigtet at sige noget nedsættende, er Berettigelsen vist tvivlsom. Det stemmer da ogsaa kun daarlig med, at Rahbek, der netop ofte var en af Todes Modstandere, kalder ham „en af de allergodmodigste og ædlest Mænd“ (i Artiklen fra 4. Marts 1802).

Derimod er det rigtigt, at Tode var en Stridsmand, altid rede til at drage Sværdet for, hvad han ansaa for Sandhed og Ret. En saa virksom Natur, med en saa levende Følelse af Forpligtelse til at bruge sine Evner i det godes Tjeneste, er selvfølgelig aldrig en Allemands-Ven. Tode gik sine egne Veje og indtog sit eget Standpunkt uden først ængsteligt at spørge, om han vakte Behag eller Mishag. Men altid kæmpede han med Navn paa Skjoldet og med blanke Vaaben, altid gjaldt det Sagen, aldrig Personen.

Derfor kunde han ogsaa nok faa Modstandere, men vanskelig Fjender. Et lille Træk er i saa Henseende oplysende. Der udkom paa den Tid et Tidsskrift, som hed: Kjøbenhavnske lærde Efterretninger, trykt og forlagt af Brødrene Berling, boende i Pilestrædet. Det var Hovedkvarteret for den litterære Kritik herhjemme. Hvad der fandt Naade for de Herrers Øjne i Pilestrædet, rostes — hvad der vakte Mishag dér, sloges ned eller forsøgtes tiet ihjel. Denne Ensidighed og derfra uadskillelige Urelfærdighed oprørte Todes Retsind. Saa byggede han sin

egen Skanse, i Form af et nyt Tidsskrift, hvorfra han uddelte Sværds slag i bogstaveligste Forstand til Højre og Venstre, idet han kæmpede baade mod de stærkt konservative og mod de Fremskridtsmænd, som efter hans Mening var for ivrige. Navnlig blev det jo en Kamp mod den Berlingske Lejr. Men da saa det Øjeblik kom, da Tode stiftede Efterslægtselskabet, henvendte han sig til Partiet Berling for at spørge, om ikke her var en Sag, hvorom de kunde enes. Og Mændene i Pilestrædet stillede sig imødekommende; allerede i Efterslægtselskabets andet Møde indmeldte de sig i ikke ringe Tal til Samarbejde med Tode. Sligt taler højlydt om Todes Kampmaade og hans Forhold til Modstandere.

Da han var nær de 60 Aar, saa han engang tilbage paa den Tid, da han stod i Kamp snart mod tyske Videnskabsmænd, snart mod danske Litterater, og saa siger han:

„Ingen kan nægte, at jeg i Kritikker og Stridskrifter har foraget at indblande Personligheder.“ Og han tilføjer med Stolthed: „Fejderne har ikke været uden Nytte for Videnskaberne.“

— Ikke uden Nytte — atter og atter kommer dette igen, at han vil være til Nytte.

Og af denne utrættelige Virketrang udspringer saa ogsaa Efterslægtselskabet. Jeg nævnede før, at der i 1802 var en Fest for Tode i en Forening, af hvilken han var et mangeaarigt og skattet Medlem. „Det forenede Selskab“ hed denne Forening, og det er Moderforeningen til Efterslægtselskabet.

Man har endnu opbevaret en Tale, som Tode holdt i „Det forenede Selskab“ paa dets Fødselsdag i 1795, og han siger deri blandt andet: „Jeg kommer nu til det, som har givet vort Selskab dets bestemteste Værd og en Fordring ikke blot paa den nærværende men ogsaa de senere Slægters Taknemmelighed. Hvo føler ikke, at her forstaas det stedse

blomstrende, stedse frugtbringende Selskab for Efter-
slægten?"

Og han oplyser, at det var 17 af „Det forenede
Selskabs“ Brødre, som stiftede Efterslægtselskabet.

Og som Tode var Stifteren af Selskabet, blev han
ogsaa den, som fremsatte Tanken om, at dette Sel-
skab skulde oprette en Skole.

Det maatte næsten nødvendigvis komme dertil,
naar man betænker, hvor stærkt han var optaget af
Tanken om den rette Form for Børneopdragelsen.

Han siger f. Eks. herom i et Digt:

Med Slag og Hug en Dreng at lære læse,
at klistre Bogen daglig til hans Næse,
det nytter ej.
Naar du hans Ærelyst at vække søger,
da hænger han med Liv og Sjæl i Bøger,
det er den rette Vej.

Det tør haabes, at Tode, hvis han kunde se ind
i sin gamle Skole, vilde indrømme, at den endnu den
Dag i Dag stræber at følge dette Program.

IV

Endnu eet Eksempel paa Todes ukuelige Ar-
bejdslyst maa jeg nævne. Da han var 60 Aar, blev
han ramt af et apoplektisk Tilfælde, som bevirkede,
at han blev lam i højre Haand. Men dette kuede
ham ikke. Skrive maatte og vilde han, og saa lærte
den gamle Mand sig at skrive med venstre Haand.

I den Anledning stod der i et Tidsskrift („Iris
og Hebe“) følgende Digt:

Til Hr. Professor Tode.

Da han blev rørt paa højre Side og dog skrev med venstre Haand.

Fru Avind med sit Snogehaar
saa' muntre Tode skrive
(alt næsten 60 Aar)
saa rask som i hans Ungdoms Vaar —

„Jeg rasende maa blive,
 hun sagde, tog en giftig Snog
 og Pennen ham af Haanden slog.
 Han snap den med sin venstre Haand
 og skrev: „Det var lidt groft, Madam.“
 Hun skævede: „Gid de faa Skam!
 Hvo kunde det formode?
 Han bliver immer — Tode.“

Ja — blev han nu immer Tode?

Med andre Ord: Var han ogsaa altid inderst inde
 den glade, skæmtsomme Tode, som Verden kendte?
 Ganske vist skriver han netop samme Aar:

„Jeg føler endnu, hvad det er at være fornøjet,
 og jeg priser den Algode, som har givet os Evne til
 at huske det gode, hvorimod det ubehagelige mere
 og mere svækkes i vor Hukommelse.“

Men i enkelte af hans Arbejder *) findes der dog
 Udtalelser, som tyder paa, at han trods sit lyse og
 taknemmelige Sind ikke helt har kunnet holde Mis-
 mod, eller endog Bitterhed, borte. Og det vilde kun
 være menneskeligt, om det var saa. Thi ved Siden
 af den Glæde, som Arbejdet voldte ham, havde han
 i sit private Liv megen Sorg at kæmpe med. Hans
 huslige Forhold var som før nævnt ulykkelige, og
 paa hans sidste Dage svandt hans Arbejdskraft og
 dermed hans Livsglæde, desuden kæmpede han mod
 Sygdom og Fattigdom.

Det er gribende vemodigt at tænke paa, at det
 endog kun skyldtes et Par varmhjærtede Mænd, at
 denne Mand, som gennem et langt, rastløst Liv tænkte
 paa andre, arbejdede for andre, ikke „rent ud led
 Kummer for at leve“ i de sidste Aar, da han nær-
 mede sig de 70.

Saa maa det da antages, at Døden kom som en
 Befrielse.

*) F. Eks. „En Knappenaals Historie“, „Spurven“.

Den 16de Marts 1806 døde Tode, omtrent 70 Aar gammel. Han blev begravet paa Assistens-Kirkegaard. Paa hans Grav rejstes der senere af Venner en Mindesten over ham, den staar der endnu og bærer den simple Indskrift: Lægen, Digteren, Menneskevennen. — Ordene er Rahbeks, brugt af ham i den Artikel, han skrev i „Den danske Tilskuer“ i Anledning af Todes Død. Man kunde for Resten hos Tode selv have fundet en Gravskrift, nemlig i de Ord, han engang udtalte:

For megen Virksomhed en Fejl kan være,
men en af dem, der ej vanære.

Efterslægtsselskabet har senere overtaget Gravstedet og holder det nu vedlige, saaledes som en taknemmelig Søn freder om sin Faders Grav.

Naar jeg nu til Slutning, paa Grundlag af det Billede, jeg her med faa Streger har søgt at tegne af Tode, ønsker at sige et Par Ord direkte til de unge, saa er der maaske en og anden, der venter, at jeg vil sige: Tag Eksempel af Tode og bliv som han!

Det vil jeg dog ikke, blandt andet, fordi jeg ved, det vilde være unyttigt at sige det. Ungdommen er ikke tilbøjelig til at søge sine Idealer i Fortiden.

Naar man skiftevis staar paa de tre Broer over Kløften ved St. Gotthard, saa er det i og for sig det samme Landskab, man ser ud over — men dog er Billedet forskelligt, fordi Afstandene forrykkes og Belysningen skifter. Saaledes ogsaa i Slægternes Udviklingshistorie; Menneskeslægtens Udvikling foregaar ad en Spirallinie: hver ny Ungdom stilles overfor de samme Livsspørgsmaal som det forrige

Slægtled. Den Ungdom, som nu vokser til, skal i Kast med de samme Spørgsmaal, som vi har kæmpet med: Spørgsmaalene om Livets Indhold og Livets Lykke, om Livets Maal og Mening; men det Lys, som falder over disse Spørgsmaal, kan skifte gennem de forskellige Tider.

Det vilde derfor være ørkesløst at drømme om at opfostre en Todeskikkelse i vor Tid. Det er jo da ogsaa allerede snart et Par Menneskealdre siden, at en af vore Digtere omtalte, hvorledes de gamle klagede over, at Slægten var vokset bort fra Tode og hans Tid: De unge var blevet saa kloge, de vidste alting bedre end deres Fædre, „dunhaget Dreng hørte Græsset at gro, og naar de vittige lo, lo de ikke som Rahbek og Tode.“ — Den Ting er der ikke noget at gøre ved; det maa vi ældre finde os i, at de unge vil se med deres egne Øjne og er umaadelig kloge overfor de Livets Gaader, som nu de skal i Gang med at løse.

Vi kan se paa sligt med et vemodigt, lille Smil eller med et stort Smil, ligesom vi nu er oplagt til.

Men de unge bør paa den anden Side vide, at der er det, som staar fast gennem de skiftende Tider, og det er netop selve Livsværdierne. Der er det, de skal opdrage sig selv til at se paa med Respekt.

Det er rigtigt nok, at Udsigten former sig forskelligt fra de tre Gotthards-Broer, men fra dem alle er dog Klippen høj og Dalen lav.

Saaledes ogsaa i Menneskelivet. Forskellen mellem, hvad der er ophøjet og hvad der er lavt — den bør de unge ikke prøve paa at udslette. De maa det ikke, for derved vilde de gøre Livet fattigere, ringere, ikke alene for os — det fik endda være — men ogsaa for sig selv. Her skal „ny Tid række den svundne Haand.“

Og til det ophøjede hører f. Eks. de Dyder, som prægede Todes Liv: hans rastløse Flid, hans mandige Stolthed, som viser sig i, at han hellere opgiver sin Praksis end taaler nogen Ydmygelse paa sine Følelsers Bekostning, forbundet med hans ridderlige Sind overfor Modstandere, hans Villighed til at forstaa anderledes tænkende, med andre Ord: hans Respekt for Sandhed og Ret, og ikke mindst hans Evne til at lade sit Hjærte fyldes af Taknemmelighed overfor Mennesker og til at løfte sit Blik opad med Tak for hver god Gave ovenfra.

I denne Henseende vilde jeg ønske, vore unge kom til at ligne Tode, for: et arbejdsvilligt Sind, en ædel Karakter og et taknemmeligt Hjærte — det er tre gode Grundpiller for menneskelig Lykke. Og jeg vil slutte med at udtale det Haab, at det maa lykkes vor Skole at hjælpe til med at bygge dette Grundlag hos de unge, som er os betroet.

Todes samlede Skrifter, 1793—1805. — Lange: Todes udvalgte Skrifter, 1834. — Kritik og Antikritik, 1787. — Iris og Hebe, 1796. — Lahde: Samling af fortjente danske Mænds Portræter, 1806. — Kjøbenhavnske lærde Efterretninger, 1806. — Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn, 1806. — Rahbek: Den danske Tilskuer, 1802, 1806. — Rønning: Rationalismens Tidsalder, III. — Nyerup og Kraft: Alm. Litteraturlæksikon. — Bricka: Dansk biogr. Læksikon.

Ti Minutters daglig Friluftsgymnastik paa Legepladsen.

Indledende Foredrag paa den internationale Kongres
for legemlig Opdragelse, Odense 1911.

(Tidligere offentliggjort i Aarskrift for Foreningen til Skolehygiejnens Fremme 1911.)

Af

R. C. Schiøler,

Kaptajn, Lærer i Gymnastik ved Efterslægtselskabets Skole.

Det er sikkert almindeligt erkendt, at Skolen overfor nye Tanker og nye Ideer, som banker paa for at vinde Indgang i dens Verden, har en alvorlig Forpligtelse til at underkaste disse en nøje Prøvelse.

Skolen maa med Omhu vogte sin Arbejdsmark, at intet skadeligt nyt skal komme og slaa Rod deri.

Men Skolen har en lige saa alvorlig Forpligtelse til at holde sine Døre aabne for det gode nye, som ude fra kan komme og bringe Liv i Arbejdet; den maa holde sig i nøje Berøring med Livet udenfor, kende dets Krav, for at den kan holde sig selv ung med den Ungdom, der er betroet den. —

Paa den legemlige Opdragelses Omraade har vi nylig set noget nyt bane sig Vej til Skolen.

Det vil være Dem bekendt, at der fra den 1ste September 1910 i de prøjsiske Skoler er indført 10 Minutters Frilufsgymnastik som obligatorisk daglig Øvelse, efter at man i et Aars Tid havde anstillet Prøver og Forsøg i forskellige Skoler med saadanne Øvelser.

Til os er Tanken bragt af Hr. Gymnastikinspektør K. A. Knudsen, der i en Artikel i „Berlingske Tidende“ for 23. September 1910 gav Oplysninger om Sagen og opfordrede til at tage den op i de danske Skoler.

Denne Opfordring blev — ud fra den nys nævnte almindelige Betragtning — taget til Følge af Efter-

slægtselskabets Skole i København, idet Øvelserne paabegyndtes som Led af Skolens Gymnastikundervisning fra Midten af Oktober Maaned 1910 og siden er fortsatte dagligt, kun med de Afbrydelser, som har været nødvendiggjorte af Vejrliget og vort Klima i Almindelighed.

Jeg skal have den Ære i Korthed at fremlægge de Erfaringer, der hos os er indhøstede om denne Sag.

Øjemedet med disse Øvelser ligger jo klart nok for.

Ved at henlægge Øvelserne til den frie Luft opnaar man at faa dennes gavnlige Virkninger med som Udbytte af Øvelserne, og jeg skal navnlig pege paa den styrkende og hærdende Indflydelse paa Aandedrætsredskaber og Nerver, som kan opnaas derved.

Endvidere faar Eleverne ved disse Øvelser en sund Motion midt i Skoletiden som Afbrydelse af det stillesiddende Arbejde i Klasseværelserne og som Afveksling fra Læsetimernes Hjørnearbejde.

Derved raader Øvelserne ogsaa i nogen Grad Bod paa den Mangel paa daglig Gymnastik, som stadig føles i vore Skoler. I Mellemskolen og Gymnasiet har hver Klasse 4 ugentlige Gymnastiktimer, i Forskolen almindeligvis kun 3. Ved Friluftsovelserne faar hver Elev, som deltager i dem, en daglig Øvelse, som kun kan være til Gavn.

Ved vor Skole er Tiden for Friluftsgymnastikken ordnet saaledes, at Øvelserne holdes umiddelbart før det store Frokostfrikvarter omkring Kl. 11.

Kl. 10⁴⁵ ringes der ned til Gymnastik paa Legepladsen, og hver Elev i Skolens Klasser fra 4de Forberedelsesklasse til III Gymnasielklasse inklusive (for Tiden ca. 350 Elever) træder an paa sin anviste Plads i Skolegården.

Øvelserne ophører Kl. 10⁵⁵, og derefter er der Frikvarter til Kl. 11¹⁵. De 10 Minutter indvindes saa-

ledes ved at tage 5 Minutter fra Timen før og 5 Minutter fra Timen efter det normale Frikvarter.

Det Spørgsmaal har været rejst, om disse Øvelser bør holdes samlede som Fællesøvelser for alle de Klasser, som overhovedet skal deltage i dem, eller om Øvelserne rettest bør holdes klassevis.

Til Forsvar for den sidstnævnte Ordning er anført, at Øvelserne i saa Fald lettere lader sig henlægge til skiftende Tider af Skoledagen, saaledes at Øvelserne for den enkelte Klasses Vedkommende f. Eks. ikke falder umiddelbart efter en Gymnastiktime, men kan tages efter en anstrengende Læsetime, og forud for forskellige Frikvarterer, saaledes at Tiden til Øvelserne ikke altid tages fra de samme Undervisningstimer. Endvidere at Øvelserne bedre kan tillempes efter Elevernes Alderstrin, og at Øvelserne i daarligt Vejr om fornødent kan holdes i Klasseværelserne for aabne Vinduer.

Jeg skal ikke gaa nærmere ind paa disse Argumenter, men blot bemærke, at en Ordning som den nævnte staar og falder med, om vedkommende Faglærer, som i Øjeblikket har Klassen, personlig har den nødvendige Interesse for Opgaven, fornøden gymnastisk Uddannelse til at kunne lede Øvelsen og fornøden disciplinær Evne i Forhold til Eleverne.

Disse Fordringer — tagne under Et — kan i al Fald for Tiden ikke fyldestgøres i alle vore Skoler.

Paa Efterslægtsselskabets Skole foregaar Øvelserne som Fællesøvelser, og denne Ordning frembyder som Fordele af afgørende Betydning, at Øvelserne indgaar med Regelmæssighed og gennemført Fasthed i det daglige Skoleliv, og at de kan ledes af en Lærer med fornøden faglig Uddannelse, ordentligvis en af Skolens Gymnastiklærere.

Ikke mindst Betydning har det i almenpædagogisk Henseende, at Eleverne her samles om en fælles

Opgave, hvis Løsning kræver Sammenhold og Disciplin.

Med Hensyn til Valget af Øvelser og Øvelsesformer skal jeg bemærke følgende:

I al Almindelighed taget maa man ved disse Øvelser sørge for, at de ikke kræver meget Hjernearbejde af Eleverne, da Øvelserne, som nævnt, netop skal have Berettigelse og Værdi som Afveksling fra det aandelige Arbejde i Klasseværelset. Dette opnaar man væsentligst derved, at Øvelsesformerne i Forvejen er lærte og tilegnede i Gymnastiktimerne i Salen, saaledes at de kan udføres paa Pladsen uden megen Instruktions.

Jeg maa dog advare imod at gaa for vidt i denne Bestræbelse, saaledes at man endogsaa undlader at rette paa Stillingerne, naar der begaas væsentlige Fejl, eller at variere Øvelserne fra Dag til Dag.

Øvelserne kan meget godt bevare Præg af en Undervisning uden derfor at stille for store Krav til Hjernearbejde. — Den absolute Hvile kommer bag efter i Frikvarteret.

Jeg har ladet mig fortælle, at man i nogle prøjsiske Skoler bruger den Fremgangsmaade, at Gymnastiklæreren i Forvejen i Salen indøver en Gruppe Øvelser, som da benyttes ved Friluftsgymnastikken uden Variation i en Periode af c. 14 Dage; derefter indøves en ny Gruppe Øvelser til Brug i de næste 14 Dage og saa fremdeles.

Dette forekommer mig ikke tiltalende. Ved en saadan Foranstaltning maa Elevernes Deltagelse i Øvelserne nemt blive uinteressert og tung; de demoraliseres overfor Opgaven, og Øvelserne kommer til at mangle den Friskhed, som de bør have.

Jeg skal dernæst nævne Elevernes forskellige Alderstrin, naar Øvelserne udføres som Fællesøvelser. Dette Forhold kræver, at Øvelserne vælges saaledes, at de hverken er for svære for de mindre

Elever eller for elementære for de største. Dette Krav volder dog ingen nævneværdige Vanskeligheder.

Endvidere maa der ved den enkelte Dags Øvelse tages Hensyn til Vejr- og Temperaturforhold. I koldt Vejr vælges kraftigere Øvelser, ved hvilke Eleverne let holder sig varme. I mildere eller varmt Vejr kan man mellem de kraftigere Øvelser tage nogle lettere, mere „stillestaaende“ Former, og navnlig i den gode Aarstid benytter man Lejligheden til at rette paa Stillingerne og give korte Instruktioner.

Saa er der Hensynet til Elevernes Paaklædning. De kommer jo lige fra Klasseværelserne i Støvler, Bluser og Jakker, de største med Flipper og Manchetter, og skal deltage i Øvelsen, som de staar og gaar.

Om Vinteren bærer Eleverne tykkere Tøj, Støvlerne er ofte højskaftede Snørestøvler, som tillader liden eller ingen Bevægelse af Foden og Fodledet, og Støvlesaalerne er ofte næsten en halv Tomme tykke.

Vinterfrakkerne maa selvfølgelig aflægges under Øvelsen; ligeledes kan om Sommeren løse Jakker aftages.

Alt dette her nævnte maa der tages skønsomt Hensyn til baade ved Valg af Øvelser og — ikke mindre — ved Bedømmelsen af Øvelsernes Udførelse; thi man maa være klar over, at en fuldstændig korrekt og fin gymnastisk Form kan man ikke vente at faa frem ved Øvelser af denne Art. Alene Paaklædningen er jo en Hindring herfor.

Men derfor taber Øvelserne ingenlunde deres Berettigelse og Værdi.

Som tidligere nævnt begyndte vi paa Efterslægtelskabets Skole disse Øvelser fra Midten af Oktober Maaned 1910, og det varede ikke længe, før det første Spørgsmaal af principiel Natur meldte sig, idet vi

jo gik et Vinterhalvaar i Møde med Blæst, Regn, sludfuldt Vejr og senere Frost og Sne.

I hvilket Vejr og i hvilken Temperatur bør og kan Øvelserne gennemføres?

Skolens Bestyrer og jeg var enige om, at vi den første Vinter ikke skulde kræve rigoristisk Gennemførelse af Øvelserne, naar Vejret var blæsende koldt eller Pladsen meget vaad. Spørgsmaalet om, hvor Grænsen skal trækkes, er altsaa i det første Vinterhalvaar hos os afgjort meget lempeligt.

Det er i vort Klima navnlig den kolde Blæst om Vinteren, som vil volde Afbrydelser af Øvelserne; disse kan derimod meget godt gennemføres i stille Frostvejr og ligeledes, naar Blæsten ikke er stærk og gennemtrængende og Temperaturen er over Frysepunktet.

Nu har Vinteren 1910—11 været temmelig mild, saa Afbrydelserne paa Grund af Vejrliget har indskrænket sig til enkelte Dage med Regnvejr og kold Blæst og en kortvarig Kuldeperiode paa ca. 10 Dage, ialt ca. 25 Dage. — Slet saa gunstige Vilkaar vil man vel ikke kunne paaregne i enhver Vinter, men naar man til Gengæld vil kræve Øvelserne gennemførte ogsaa i lidt koldere Vejr, kan vort Klima ikke lægge Øvelserne saa store Hindringer i Vejen, at Udbyttet af Vinterhalvaarets Øvelser bliver illusorisk.

Enkeltvis Fritagelse af Elever vil naturligvis forekomme her paa samme Maade og af samme Aarsager som i Gymnastiksalen: Rekonvalescens efter Sygdom, stærk Forkølelse med Hovedpine, et beskadiget Knæ eller en daarlig Fod o. s. v.

Foruden de paa Grund af alvorligere Legemsvagheder permanent fritagne Elever har der gennemsnitlig været 3—4 Anmodninger om Dagen om Fritagelse for Øvelsen, hvilket jo ikke kan siges at være meget af et Elevantal paa ca. 350.

Saa har vi haft 4—5 skriftlige Anmodninger fra Forældre om Fritagelse af deres Børn for Friluftsgymnastikken i den kolde Periode. Ogsaa her maa vi glæde os over det ubetydelige Antal, og Øvelserne har — fraset disse enkelte fritagne — saaledes kunnet gennemføres med Klassernes fulde Elevental.

Jeg skal i Forbindelse hermed nævne, at ogsaa Ordensduksene i Klasserne kommer med ned til Friluftsgymnastikken og faar deres daglige Øvelse med. I Frikvartererne maa de jo ellers i Almindelighed forblive i Klasseværelserne for at vogte Elevernes Ejendele og udføre deres øvrige Pligter.

I al Almindelighed gælder det jo, at en human, men alvorligt og bestemt gennemført Skole-Orden er det, som Eleverne paa en Skole i Længden befinder sig bedst ved; og hvad der én Gang er fastslaaet som gældende Regel ved Skolen, glider let ind i den almindelige Bevidsthed som det selvfølgelig, det alle villigt underordner sig. Jeg anfører dette overfor den Anskuelse, at der ved Indførelsen i en Skole af en Foranstaltning som denne skulde kunne møde Vanskeligheder paa Grund af manglende Forstaaelse eller ligefrem passiv Uvilje fra Elevernes Side. Noget saadant behøver man ikke at befrygte.

Paa vor Skole blev det fra Begyndelsen sagt til Eleverne af Skolens Bestyrer, at disse Øvelser herefter hører med til Livet inde paa vor Skole, og jeg har kun gode Ord om vore Elevers Holdning og Forhold til disse Øvelser.

Selvfølgelig har vi hos os, ligesom paa alle store københavnske Skoler, nogle Elever, for hvem enhver Form af Legemsøvelser er en Vederstyggelighed. Det kan ikke undgaas, at en Del Elever præges af Hovedstadslivet; de føres for tidligt ind i Selskabelighed, kommer for meget ud om Aftenen og for sent i Seng. Saa møder de trætte og med Hovedpine paa Skolen om Morgenen og er ugidelige til gymnastiske Øvelser.

Og som alle Gymnastiklærere vil vide, er der ogsaa hos mange Drengene en Overgangsperiode, hvor Deltagelse i Gymnastikken koster stor Overvindelse; for dem kniber det jo med at tage sig sammen til en virkelig energisk Deltagelse i disse Øvelser.

Men det er kun Undtagelser. I det store og hele skal det siges til Ros for vore Elever, at de er gaaede til disse Øvelser med Friskhed, Frejdighed og godt Humør.

Som Resultat af de Erfaringer, jeg personlig har gjort med Hensyn til denne Foranstaltning, kan jeg kun varmt anbefale, at man gaar videre i Tanken og søger disse Øvelser indført i de danske Skoler.

Jeg er ikke blind for, at Sagen hos os vil finde sine Modstandere, ligesom Tilfældet var i Tyskland. Og der vil findes Skeptikere, som med Tvivl vil spørge, om Udbyttet af denne Foranstaltning nu ogsaa vil staa i rimeligt Forhold til Anstrengelserne. Alle dem kommer man vel til Rette med.

Om Vilkaarene for Sagens obligatoriske Indførelse i Skolerne kan jeg ikke udtale mig, da jeg savner tilstrækkelig indgaaende Kendskab til Forholdene ved de forskellige Arter af Skoler her i Landet til at kunne have en begrundet Mening om, hvorvidt der vil møde Sagen uovervindelige Vanskeligheder.

Jeg kunde dog tænke mig, at Tanken vil være forholdsvis let realisabel i alle Statsskoler, i alle Folkeskoler paa Landet og i de fleste kommunale Købstadskoler.

Det vilde dog til en Begyndelse være rettest, at Sagen paa Kultusministeriets Foranledning blev prøvet et Aars Tid ved nogle Skoler, og da fortrinsvis ved saadanne, hvor der baade er egnede Lærerkræfter og en brugbar Plads for Haanden.

Med Hensyn til denne sidste skal jeg blot bemærke, at enhver Legeplads kan benyttes til Øvel-

serne, naar den blot i Henseende til Størrelse og Form tillader Opstillingen af Eleverne, saaledes at Læreren kan se alle Eleverne og disse høre ham.

Og til Slutning maa jeg endnu tilføje, at Sagens vellykkede Gennemførelse og Trivsel ved en Skole er i allerhøjeste Grad betinget af den Opmærksomhed og Interesse, som Skolen og dens Bestyrer viser den.

Hermed skal jeg anbefale denne Sag til Forsamlingens Opmærksomhed.

Som Eksempel paa en vilkaarlig valgt Øvelsesrække til en daglig Øvelse anføres:

Retstilling, armfri indbyrdes Afstand.

Hoffefatning, Fodslutning og Hælhævning, derefter atter Retstillingen.

$\frac{1}{4}$ Vending til Flankeopstilling.

Hælhævet Hovedbøjning bagud med Armføring udad og dyb Aanding.

Armstrækning: skiftevis frem, til Siden, op og ned.

Bredstaaende hælhævet halv Knæbøjning, Arme vingstillede.

Bredstaaende Kropfældning fremad, Arme bøjstillede.

Bredstaaende Kropbøjning bagud, Arme bøjstillede.

Gangstaaende Kropvridning til højre og venstre, Arme fletstillede, (Fodombytning med Hoffefatning).

Armføring op, til Siden og ned med dyb Aanding.

Fra bredstaaende halv Kropfældning fremad: Armsving i Kreds.

Fra Armbøjstilling: Fodflytning skiftevis til venstre og højre med Armstrækning udad.

Slut-strækstaaende Kropbøjning til venstre og højre.

Hælhævet dyb Knæbøjning, Arme fletstillede.

Bredstaaende Hovedbøjning bagud med Armvridning fremad og dyb Aanding.

Skoleefterretninger.

I Overensstemmelse med det af Ministeriet meddelte Skema afholdtes Skolens Eksamen i 1911 paa de dertil bestemte Dage. Opgaverne til de skriftlige Prøver var følgende:

1. Studentereksamen i Juni—Juli 1911.

a) Fælles for begge Linier.

Dansk Stil.

Hvorfor og under hvilke Former betaler vi Skatter?

Eller:

Indhold og Grundtanker i en græsk Tragedie.

Eller:

Paa hvilke Maader kan man vise Fædrelandskærlighed?

b) Særlig for den nysproglige Linie.

Afd. A.

1. Oversættelse fra Dansk til Tysk. (Hovedfag).

Førrige Aar blev en lille By, der laa ved Foden af en Bjærgkæde i det sydlige Tyskland, ødelagt ved en frygtelig *Oversvømmelse*¹⁾. Et pludseligt Skybrud forvandlede den lille Flod, der flyder gennem Byen, *til*²⁾ en rivende Strøm. Mange Mennesker omkom, men endnu langt flere vilde være omkomne, hvis ikke en heltmodig Telefonistinde havde reddet deres Liv. Hun blev gennem *Telefonen*³⁾ advaret af en *Station*⁴⁾, der ligger højere oppe paa Bjærget. Hvis hun havde villet det, kunde hun let have reddet sit eget Liv, men i Stedet derfor blev hun paa sin *Post*⁵⁾ og advarede, saavidt det var hende muligt, Byens Beboere, som hun *ringede op*⁶⁾ *i*⁷⁾ Telefonen. Omtrent tredive Familier formaaede at redde sig, medens derimod den tapre Kvinde blev dræbt ved sit Arbejde. Hele Telefonbygningen blev nemlig ødelagt af Vandet, og hendes Lig blev ført

langt bort. Først flere Dage efter fandt man det. Man kunde næppe kende hende igen, men i sin Haand holdt hun endnu *Telefonrøret*⁸⁾. Deraf ser man, at hun har holdt ud indtil det sidste Øjeblik.

I hele Tyskland er der blevet samlet Penge ind for at hjælpe de Stakler, der ved Ulykken har mistet alt, hvad de ejede. Byen vil blive genopbygget, og midt paa Torvet vil et Mindesmærke erindre Byens Indbyggere om den modige Kvindes Daad.

1) Überschwemmung. — 2) in. — 3) das Telephon. — 4) Amt. — 5) Posten, m. — 6) anrufen. — 7) durch. — 8) Hörer, m.

2. Oversættelse fra Dansk til Engelsk. (Bifag).

Erik den Røde og Leif den Lykkelige.

Efter at Erik den Røde havde bosat sig i Grønland, sendte han *Bud*¹⁾ til en af sine Venner, Bjarni, om at komme og besøge ham. Bjarni modtog med Glæde Indbydelsen, og skønt han ikke havde nogen af de Instrumenter, som Søfolk nu bruger til at lede dem over Havene, drog han kækt af *Sted*²⁾, idet han styrede sin Kurs *efter*³⁾ Stjernerne.

Uheldigvis rejste der sig snart en Storm. Stjernerne kunde ikke længere ses, og hans Skib blev drevet langt ud af sin Vej. Da Himlen klarede op, saa han Land *for*⁴⁾ sig og bildte sig ind, at han havde naaet Grønland. Derfor sejlede han langsomt langs med Kysten, idet han søgte efter Eriks Nybygd; men da han ikke kunde finde den, drog han tilbage til Island.

Efter sin Hjemkomst fortalte han naturligvis alt dette til sine Venner, og Leif den Lykkelige, som hørte ham beskrive det Land, han havde set, drog af Sted for at opsøge det, og landede, mener man, et eller andet Sted paa Rhode Islands Kyst.

1) word. — 2) to set out. — 3) by. — 4) before.

*Afd. B.***1. Oversættelse fra Dansk til Tysk. (Hovedfag).**

Samme Opgave som Afd. A.

2. Engelsk Genfortælling. (Bifag).

The Monkeys.

A gentleman was once travelling in India with a party of natives. In that country monkeys are as common in the woods as birds are in our woods.

It so happened that one of the men saw a monkey with her baby in her arms. He wanted to carry away the little one with him, so he raised his gun and fired at the mother. He hurt her, but did not kill her; wounded and bleeding, she ran into the wood, carrying her baby with her. The natives rushed in after her, hoping to get the little monkey, and the gentleman, with a friend, watched them from a boat by the shore.

A few minutes after they heard a great shouting, and very soon they saw the natives coming out of the wood and running as fast as they could. Presently they saw thousands upon thousands of monkeys come pouring out of the woods, all screaming and chattering as loud as they could. The poor mother had found some way of telling her friends what had happened, and so great crowds of them had hurried out to drive the men away.

When the men saw them coming they ran for their lives. The monkeys were so angry, and there were so many of them, that if they had caught the men they would have killed them. Scarcely were they in their boats and out in the bay, when thousands of the little creatures stood at the water's edge, still screaming and chattering in a most terrible manner. The men were now in safety, but they were pale with fright and, I dare say, they never wanted to trouble a monkey again.

c) Særlig for den matematisk-naturvidenskabelige Linie.

1. Matematiske Opgaver I.

1. Bevis, at Forholdet mellem Afstandene fra en Ellipses ene Brændpunkt og fra den tilsvarende Ledelinie til et vilkaarligt Punkt paa Kurven er lig med dennes Ekscentricitet.

2. Find Grænseværdien ¹⁾ af

$$\frac{x^{11} - 1}{x^3 - 5x^2 + 2x + 2}$$

for $x = 1$.

3. I et retstaaende tresidet Prisme med Højden $h = 6,789$ cm er Topplansvinklerne ved to af Sidekanterne $A = 57^{\circ},6$ og $B = 76^{\circ},5$, og den indskrevne Cylinders Radius er $r = 2,345$ cm. Beregn Prismets Overflade og Rumfang.

¹⁾ I nogle Lærebøger kaldes denne Værdi «den sande Værdi».

2. Matematiske Opgaver II.

(For Dimittender, der har læst Infinitesimalregning.)

1. Find Koordinaterne til Skæringspunkterne mellem de Kurver, som i et retvinklet Koordinatsystem bestemmes ved Ligningerne

$$3x^2 + 2xy + x + 2y - 2 = 0,$$

$$3y^2 - 2xy + 6x - 10y + 3 = 0.$$

Bevis, at alle Skæringspunkterne ligger paa een Cirkel.

2. I Tetraedret $ABCD$ er P og Q Medianernes Skæringspunkter henholdsvis i Sidefladerne ABC og ABD . Bevis, at Linierne DP og CQ deler hinanden i Stykker, der forholder sig som 1 til 3.

3. Find Maksimums- og Minimumsværdierne af Funktionen

$$y = 2x^3 - 3x^2,$$

og angiv Formen af den Kurve, der er bestemt ved Ligningen, naar x og y betegner retvinklede Koordinater.

2. Realeksamen i Juni—Juli 1911.

1. Dansk Stil.

Fortæl om nogle nyttige og nogle skadelige Insekter.

2. Oversættelse fra Dansk til Engelsk.

En Herre, som boede i *Vestindien*, gik en Aften en Tur i sin Have, just da det var ved at blive mørkt. Pludselig *modte* han noget, som han troede var en stor *Slange*, der laa *rullet sammen* midt i *Havegangen*. Han løb ind i Huset, hentede en Økse og angreb Dyret meget tappert. Efter at have skaaret det i hundrede Stykker gik han ind i Huset igen, fortalte Familien, hvad han havde gjort, og gik i Seng. Næste Morgen kom Gartneren løbende til ham og raabte: «Den er *helt* skaaren i Stykker. En *Slyngel* maa have gjort det.» «Det var ingen *Slyngel*,» svarede Herren, «jeg har gjort det med min egen Haand; og der er ikke mange Mænd, som vilde have turdet angribe den forfærdelige *Slange*.» «Kalder De det en forfærdelig *Slange*?» spurgte Gartneren; «det var kun den *Sprøjteslange*, vi har brugt til at vande Haven med.» Og det var det ogsaa.

Vestindien, the West Indies. — møde, *come upon.* — *Slange, snake.* — rulle sammen, *coil up.* — *Havegang, garden-walk.* — helt, *all.* — *Slyngel, villain.* — *Sprøjteslange, hose.*

3. Regning og Matematik.

1. En Grosserer i København modtager fra Amsterdam 1525 kg Peber til en Pris af 0,52 Gylden pr. kg. Omkostningerne er 102,96 M., Tolden 12 Øre pr. kg.

Til hvilken Pris pr. kg sælger Grosserereren Peberet, naar hans Fortjeneste udgør 35,42 pCt.?

$$16 \text{ Gylden} = 27 \text{ M.}; 9 \text{ M.} = 8 \text{ Kr.}$$

2. 19277 kg Majs sælges med $12\frac{1}{2}$ pCt.'s Fortjeneste for 2160 Kr., 15266 kg med 15 pCt.'s Fortjeneste for 1840 Kr., 38108 kg med 10 pCt.'s Tab for 3330 Kr., 27349 kg med 22 pCt.'s Fortjeneste for 2806 Kr. Hvor stor har den gennemsnitlige Indkøbspris pr. 100 kg været?

3. Find x og y af Ligningerne

$$x^2 + y^2 = 153,$$

$$\frac{1}{x} + \frac{1}{y} = \frac{1}{4}.$$

3. Mellemskoleeksamen i Juni—Juli 1911.

1. Dansk Stil.

Fortæl i et Brev til en syg Kammerat, hvad du har oplevet hjemme og paa Skolen i hans Fraværelse.

Desuden en Genfortællingsstil.

2. Regning.

1. En Købmand køber 3050 kg Kaffe i Amsterdam til en Pris af 0,96 Gylden pr. kg, hvortil kommer 274,50 Kr. i Omkostninger til Kommissionær, Fragt m. m., samt 17 Øre pr. kg i Told. Hvor meget kommer herefter 1 kg Kaffe til at staa Købmanden i, og hvor mange pCt. tjener han, naar han sælger Kaffen til 2 Kr. pr. kg?

$$2 \text{ Gylden} = 3 \text{ Kr.}$$

2. Længden, Bredden og Tykkelsen samt Vægten af en Egetræsplanke er henholdsvis

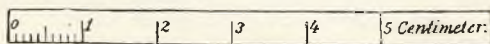
$$3,18 \text{ m}; 26,4 \text{ cm}; 18,7 \text{ cm}; 159 \text{ kg.}$$

Hvor lang bliver herefter en anden Egetræsplanke, naar dens Bredde, Tykkelse og Vægt er henholdsvis

$$23,8 \text{ cm}; 16,5 \text{ cm}; 225 \text{ kg?}$$

3. Matematik.

1. Konstruer en Trekant ABC saaledes, at Siden $AB = 4,8 \text{ cm}$, Højden $AD = 3,6 \text{ cm}$ og $\angle C = \angle BAD$.

Følgende Elever bestod

Studentereksamen.

Aune, L. J., Søn af Hr. Snedker A.
 Blem, V. L., Søn af Hr. Ingeniør B.
 Bonnesen, R., Søn af Hr. Skomagemester B.
 Brenk, V. E., Søn af Hr. Fuldmægtig B.
 Dam, E. A. S., Søn af Hr. Direktør D.
 Fester, G. C. E., Søn af Hr. Grosserer F.
 Frimodt, E. H., Søn af Hr. Boghandler F.
 Jacobsen, Aa. A., Søn af Hr. Grosserer J.
 Jensen, K. V., Søn af Hr. Bagermester J.
 Larsen, S. L., Søn af Hr. Tømrer L.
 Larsen, V. Ø., Søn af Hr. Cigarhandler L.
 Levysohn, K. H. M., Søn af Hr. Operarepetitør L.
 Melchiorsen, P. V., Søn af Hr. Boghandler M.
 Nachemsohn, J., Søn af Hr. Antikvitetshandler N.
 Petersen, L. C. V. G., Søn af Hr. Bogholder P.
 Petersen, P. J., Søn af Hr. Fabrikant P.
 Rasmussen, E. N., Søn af Hr. Grosserer R.
 Reinseth, P., Søn af Hr. Værkstedsbestyrer R.
 Sano, E. S., Søn af Hr. Postkontrolør S.
 Schiøler, E. C. S., Søn af Hr. Kaptajn S.
 Schlichtkrull, A. O., Søn af afd. Fabrikant S.
 Warthoe, P. F., Søn af Hr. Grosserer W.

Realeksamen.

Andresen, E. G., Søn af Hr. fhv. Hotelforpagter A.
 Caprèz, C. J., Søn af Hr. Restavratør C.
 Didrichsen, A. G., Søn af Hr. Fuldmægtig D.
 Eriksen, E. H., Søn af Hr. Kommunalærer E.
 Grün, C., Søn af Hr. fhv. Ekviperingshandler G.
 Hansen, P. M., Søn af Hr. Viktualiehandler H.
 Hartvig, E. V. R., Søn af Hr. Grosserer H.
 Janniche, V. T., Søn af Hr. Fuldmægtig J.
 Jensen, S. N. G., Søn af Hr. Toldkontrolør J.

Larsen, A. I., Søn af Hr. Ministerialbud L.
Madsen, H. C. S. S., Søn af Hr. Ingeniør M.
Olsen, O. R., Søn af Hr. Kammerlakaj O.
Petersen, E. P., Søn af Hr. Kontorchef P.
Reinstrup, H. G., Søn af Hr. Tapetserer R.
Sabroe, E. S., Søn af Hr. Grosserer S.
Thiesen, H. V., Søn af Hr. Fuldmægtig T.
Thonning, Aa. P. G. R., Søn af Hr. Fuldmægtig T.
Thorsen, N. V. V. A., Søn af Hr. Skibsfører T.
Warburg, E. H., Søn af Hr. Vekselmægler W.

Mellemskoleeksamen bestodes af 42 Elever.

Studentereksamen i Juni—Juli 1911.

	Skriftlig Dansk.	Mundlig Dansk.	Skriftlig Engelsk.	Mundlig Engelsk.	Skriftlig Tysk.	Mundlig Tysk.	Fransk.	Latin.	Oldtidskundskab.	Historie.	Naturfag**).	Naturfæ.	Fysik med Astronomi.	Kemi.	Skriftlig Matematik.	Mundlig Matematik.	Orden med skr. Arb.	Points.	Kvotient.	Legemsøvelser**).	Sang**).
Aune, L. J.	5	4	2	4	0	3	3	4	5	6	4	4	"	"	"	3	5	52	3,71	7	6
Blen, V. L.	6	5	"	6	"	"	6	"	6	5	6	"	5	5	4	5	6	65	5,42	5	5
Bonnesen, R.	5	5	6	5	3	5	6	6	6	6	7	7	"	"	"	5	6	78	5,57	6	6
Brenk, V. E.	6	6	5	5	3	5	6	6	6	6	5	5	"	"	"	4	6	74	5,29	5	5
Dam, E. A. S.	5	5	6	5	3	5	6	6	6	5	7	6	"	"	"	4	6	76	5,43	7	6
Fester, G. C. E.	5	6	"	6	"	"	6	"	5	6	5	"	4	5	4	5	6	63	5,25	5	6
Frimodt, E. H.	6	5	5	5	2	4	6	4	5	6	7	7	"	"	"	4	6	72	5,14	5	"
Jacobsen, Aa. A.	4	6	"	5	"	"	5	"	6	6	5	"	5	5	5	5	6	63	5,25	5	6
Jensen, K. V.	4	6	6	6	5	6	6	6	5	6	6	6	"	"	"	4	6	78	5,57	7	8
Larsen, S. L.	6	6	"	7	"	"	6	"	6	6	6	"	6	6	6	5	6	72	6,00	7	6
Larsen, V. Ø.	6	5	6	5	3	5	6	5	6	7	7	7	"	"	"	5	6	79	5,64	7	5
Levysohn, K. H. M.	8	5	4	4	4	5	5	3	4	5	7	7	"	"	"	4	6	71	5,07	4	8
Melchiorson, P. V.	4	5	4	5	2	4	4	4	6	5	7	7	"	"	"	4	6	67	4,79	5	6
Nachemsohn, J.	4	3	2	3	0	2	4	4	5	5	7	7	"	"	"	4	5	55	3,98	7	6
Petersen, L. C. V. G.	5	6	"	7	"	"	6	"	8	7	6	"	6	6	6	5	6	74	6,17	6	8
Petersen, P. J.	3	5	4	4	0	4	4	4	4	6	7	6	"	"	"	5	6	62	4,43	7	8
Rasmussen, E. N.	5	5	4	5	2	4	6	6	5	6	6	6	"	"	"	5	6	71	5,07	5	8
Reinseth, P.	6	5	3	3	2	4	5	4	6	7	7	5	"	"	"	6	6	69	4,98	7	6
Sano, E. S.	6	5	3	4	2	4	5	5	4	6	6	7	"	"	"	4	6	67	4,79	7	6
Schiøler, E. C. S.	4	5	3	4	2	4	5	6	5	5	6	7	"	"	"	4	6	66	4,71	7	8
Schlichtkrull, A. O.	3	6	"	4	"	"	4	"	5	6	6	"	5	5	3	4	6	57	4,75	7	6
Warthoe, P. F.	5	5	5	5	2	4	5	4	5	6	7	7	"	"	"	5	6	71	5,07	7	8

*) Geografi og Naturhistorie.

**) Er ikke medregnet i Points og Kvotient.

Realeksamen i Juni—Juli 1911.

	Skriftlig Dansk.	Mundlig Dansk.	Skriftlig Engelsk.	Mundlig Engelsk.	Tysk.	Skriftlig Regning og Matematik.	Mundlig Regning og Matematik.	Naturfare.	Historie.	Geograf.	Naturhistorie.	Legensrelser.	Orden med skr. Arb.	Points.	Kvotient.	Fransk *).	Skrivning *).
Andresen, E. G.	5	4	6	5	4	4	4	5	5	6	5	5	4	62	4,77	"	4
Caprèz, C. J.	4	4	2	5	3	4	5	4	4	6	6	4	6	57	4,38	5	6
Didrichsen, A. G.	6	6	6	7	6	5	5	5	5	7	7	8	6	79	6,07	6	6
Eriksen, E. H.	4	4	2	4	4	2	4	3	4	6	4	5	6	52	4,00	4	6
Grün, C.	5	4	4	5	5	2	5	5	4	6	6	6	6	63	4,85	4	6
Hansen, P. M.	3	5	3	4	4	5	4	4	5	7	6	8	6	64	4,92	"	7
Hartvig, E. V. R.	6	5	5	6	5	5	5	5	6	7	6	7	6	74	5,69	"	6
Janniche, V. T.	3	4	2	5	4	3	4	5	3	5	5	5	6	54	4,15	"	7
Jensen, S. N. G.	6	5	3	4	4	4	3	5	4	6	5	7	5	61	4,69	3	6
Larsen, A. I.	5	4	5	6	5	4	5	5	6	7	6	7	6	71	5,46	"	7
Madsen, H. C. S. S.	4	4	2	4	5	4	4	3	4	7	4	7	6	58	4,46	5	7
Olsen, O. R.	6	7	6	7	6	8	6	5	7	7	7	7	6	85	6,54	6	6
Petersen, E. P.	5	5	4	3	4	3	4	4	5	6	6	5	5	59	4,54	"	6
Reinstrup, H. G.	3	4	4	5	6	5	5	5	6	6	6	8	6	69	5,30	"	6
Sabroe, E. S.	6	5	6	7	6	4	5	7	5	6	7	7	6	77	5,92	6	5
Thiesen, H. V.	6	6	5	6	6	6	6	6	5	7	7	5	6	77	5,92	6	5
Thonning, Aa. P. G. R.	6	3	5	6	5	4	5	5	5	7	6	7	6	70	5,38	5	6
Thorsen, N. V. V. A.	4	4	5	5	4	5	5	6	5	7	5	7	4	66	5,08	5	6
Warburg, E. H.	2	4	4	6	5	4	4	4	5	5	6	3	3	55	4,23	5	4

*) Frivillige Fag, som ikke er medregnede i Points og Kvotient.

Lærefagenes nuværende Fordeling.

Fagene.	III G ns.	III G m.	II G ns.	II G m.	I G ns.	I G m.	R.	IV M.	III M.	II M.	I M.	5 F.	4 F.	3 F.	2 F.	1 F.
Religion	1	1	1	1	1	1	"	1	2	2	2	2	2	2	2	2
Dansk, Oldnordisk og Svensk	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	7	6	7	7
Engelsk	5	2	4	2	5	2	4	3	3	3	6	4	"	"	"	"
Tysk	4	"	5	"	4	"	4	4	4	5	"	"	"	"	"	"
Fransk	4	4	4	4	4	4	3	4	"	"	"	"	"	"	"	"
Latin	3	"	4	"	5	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Oldtidskundskab . .	1	1	1	1	1	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Historie	4	4	3	3	3	3	2	2	3	2	3	2	3	2	1	2
Geografi	"	"	"	"	"	"	2	2	2	2	2	2	2	2	2	"
Naturhistorie	"	"	"	"	"	"	2	2	2	2	2	2	2	2	"	"
Naturfag	2	2	2	3	2	3	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Naturlære	"	6	"	6	"	6	2	3	3	2	2	"	"	"	"	"
Matematik og Reg- ning	2	6	2	6	2	6	6	6	6	5	4	5	5	5	4	4
Skrivning	"	"	"	"	"	"	2	"	1	1	2	4	5	4	4	4
Tegning	"	"	"	"	"	"	"	"	1	2	2	2	2	"	"	"
Iagttagelsesunder- visning	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	2	2
Sang	1	1	1	1	1	1	"	"	1	2	2	1	1	2	2	2
Gymnastik	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	3	3	3	3
Ialt	35	35	35	35	36	35	35	35	36	36	36	32	32	28	27	26

Aarets Arbejde.

1ste Forberedelsesklasse.

Religion. Det gamle Testamente til Moses. (Uden Bog).

Dansk og Iagttagelsesundervisning. Stave- og Læseøvelser efter J. Krohns ABC og Læsebog. Øvelser i at gengive Smaahistorier og Eventyr og i Fremsigelse af Vers. — Samtaler om Husdyrene og om Træer i Skov og Have.

Historie. Fortalt og genfortalt om de danske Sagnkonger, desuden fortalt lidt om det daglige Liv i Norden paa Sagnkongernes Tid.

Regning. Tallæsning; Addition og Subtraktion med hele, ubenævnte Tal; Øvelser saavel i Hoved- som i Tavleregning.

Skrivning. Paa Smaatavlerne indøvet de første Begyndelsesgrunde og enkelte Bogstaver.

2den Forberedelsesklasse.

Religion. Det gamle Testamente til Kong David. (Uden Bog). Nogle Salmer.

Dansk. Slomanns Læsebog I benyttet som Grundlag for Øvelser i Oplæsning og mundtlig, velordnet Genfremstilling. Daglige Staveøvelser efter Boysens Retskrivningsøvelser I: det paagældende Stykke gennemgaaes paa Skolen, idet Retskrivningsvanskeligheder paapeges og forklares, hvorefter Eleverne har det for som Hjemmelektie til næste Dag; desuden jævnlige Øvelser i Afskrivning. — Øvelser i Fremsigelse af udenadlærte Vers.

Historie. Fortalt lidt om Nordboernes Kultur i Oldtiden, de vigtigste Myter genfortalt. Desuden fortalt og genfortalt Danmarks Historie indtil Svend Estridsøns Tid.

Geografi. Ved Hjælp af «Barnets første Kort» og geografiske Billeder gennemgaaet Begreberne Ø, Halvø, Bugt, Fjord, Aa, Sø o. s. v. Dernæst Danmarks Grænser, Øer, Farvande, Indskæringer og Byer — udelukkende efter Kortet. — Verdenshjørnerne og Tiden.

Regning. Addition og Subtraktion repeteret, Multiplikation og Division med hele, ubenævnte Tal; Hoved- og Tavleregning.

Skrivning. Med Blyant og Blæk skrevet i Stremmes Forskriftsbøger.

Iagttagelsesundervisning. Husdyr. — Uret. — Farver.

3die Forberedelsesklasse.

Religion. Uden Bog: Det gamle Testamente fra Kongetiden og det nye Testamente til Jesu Undergørelser. Nogle Salmer og bibelhistoriske Sange.

Dansk. Oplæsning og Genfortælling efter Slomanns Læsebog I. Diktatstil en Gang om Ugen, hver Dag mundtlige Staveøvelser med forudgaaende Gennemgang og Hjemmeforberedelse. Af Grammatik indøvet Navneord, Udsagnsord og Tillægsord. En Del Vers lært udenad. Robinson Krusoe oplæst for Klassen.

Historie. Gennemgaaet Danmarks Historie fra Aar 800 indtil Valdemar Sejers Død; vigtigere Begivenheder nedskrevne efter Diktat.

Geografi. Danmarks Geografi alene efter Kortet.

Naturhistorie. De mest karakteristiske Repræsentanter for Pattedyr- og Fugleklassen; der er ingen Lærebog benyttet. Læreren har ved Fremvisning af Hovedrepræsentanterne for de forskellige Pattedyr- og Fugleordener fornemmelig lagt Vægt paa at vække og udvikle Elevernes Sans for ydre Former og øve dem i at beskrive dem; dertil er saa knyttet Oplysninger om Dyrenes Liv og mest fremtrædende Egenskaber.

Regning. De fire Regningsarter med ubenævnte og benævnte Tal er gennemgaaet, endvidere det metriske System indøvet. Intet skriftligt Hjemmearbejde.

Skrivning. Efter Forskrift i Øvebog og i Stremmes Bøger.

4de Forberedelsesklasse.

Religion. Efter Balslevs Bibelhistorie: Det gamle Testamente til Kongetiden; det nye Testamente til Jesu Undergerninger. Budene og Fadervor. Nogle Salmer.

Dansk. Oplæsning, Genfortælling og Stavning efter Slomanns Læsebog II. Boysens Retskrivningsøvelser I til Stk. 100 indøvet mundtligt og skriftligt; Diktatstil hver Uge. Nogle Digte lært udenad. Grammatik mundtligt.

Historie. Danmarks Historie fra Valdemarernes Tid til Aar 1700 fortalt og genfortalt; vigtigere Begivenheder nedskrevne efter Diktat.

Geografi. Europa efter C. C. Christensens lille Geografi.

Naturhistorie. Hønsfuglene, Vade- og Svømme- fuge samt de koldblodede Hvirveldyr — alt uden Benyt- telse af Bog.

Regning. De fire Regningsarter i benævnte Tal, det metriske System samt lettere Opgaver i «Handels- regning». Vægten er fortrinsvis lagt paa mundtlig Regning, skriftlig Regning kun øvet enkelte Gange. Intet skriftligt Hjemmearbejde.

Skrivning. Øvelse efter Forskrift og efter Stremmes Bøger.

Tegning i Bog af Figurer efter Fortegning. Maaleøvelser.

5te Forberedelsesklasse A.

Religion. Luthers lille Katekismus: De tre Tros- artikler. Balslevs Bibelhistorie: Det gamle Testamente fra Kongetiden, det nye Testamente fra Jesu Underger- ninger til Kirkens Historie. Nogle Salmer.

Dansk. Slomanns Læsebog III benyttet til Læseøvelser, enkelte af Digtene lært udenad. Grammatik dels mundtligt, dels efter Olaf Langes Sproglære. En Diktatstil om Ugen efter A. Boysens Retskrivningsøvelser I, mundtlig Stavning efter samme Bog.

Engelsk. Jespersen og Sarauw: Engelsk Begynderbog I, S. 1—65. Desuden læst et Par Historier af «Nursery Tales».

Historie. Uden Bog: Danmarks Historie fra 1660 til Frederik den Ottende.

Geografi. De fremmede Verdensdele efter C. C. Christensens lille Geografi.

Naturhistorie. Uden Brug af Bog: Leddyr og Bløddyr; Undervisningen er stadig knyttet til Fremvisning af Naturgenstande eller Afbildninger saaledes, at Eleverne er øvet i selv at faa Øje for og indprente sig Forskelligheder og Ligheder mellem de paagældende Dyreformer. Desuden er der paa samme Maade fortalt om vore vigtigste Nytteplanter samt om Plantens forskellige Dele.

Regning. Efter Pedersen og Røttings Børnenes Regnebog V, Meterudgaven: Alm. Brøk og Decimalbrøk, Forholdsregning og blandede Opgaver. Intet skriftligt Hjemmearbejde.

Skrivning. Enkelte Bogstaver og Sammenskrift efter Forskrift og Stremmes Bøger.

Tegning. Frihaandstegning efter store Fortegninger; Farver er benyttet.

5te Forberedelsesklasse B.

Undervisningen har væsentlig været meddelt i kortere «Lektioner» i Stedet for de sædvanlige «Timer»; Regelen har været, at en «Time» paa 50 Minutter deltes i to omtrent lige store Lektioner med mellemliggende Pause paa et Par Minutter.

Religion. Balslevs Bibelhistorie fra Jesu Undergerninger til Apostlene for det jødiske Raad. En Del Salmer lært udenad.

Dansk. Efter Slomanns Læsebog III Øvelser i Op-læsning og Genfortælling; desuden er Smaafortællinger, dels paa Prosa, dels paa Vers, af H. C. Andersen, Budde, Feilberg, Kaalund m. fl. læst op for Klassen og derefter brugt til Øvelser i mundtlig Fremstilling. Et Par større Digte lært udenad. Efter A. Boysens Retskrivningsøvelser I: Udenadstavning og smaa Diktatstile, i alt ca. 90 Stile, altid med Hjemmeforberedelse. Paa Grundlag af Olaf Langes «Sproglære i fremadskridende Øvelser»: Grundled, Omsagn, Genstandsled; Navneord, Udsagnsord, Tillægsord og personlige Stedord.

Engelsk. Jespersen og Sarauws Begynderbog I, S. 1—45; desuden et Par Historier af «Nursery Tales».

Historie. Johan Ottosens Børnenes Fædrelands-historie fra Frederik III.

Naturhistorie. Uden Brug af Bog gennemgaaet en Del Dyretyper, særlig lavere Dyr. Ligeledes er enkelte Plantetyper gennemgaaet, Plantens enkelte Dele er omtalt og deres Nytte for Planten paavist.

Geografi. Efter C. C. Christensens lille Geografi læst de fremmede Verdensdele. Til Støtte for Under-visningen er der aflagt et Par Besøg paa det etnografiske Museum.

Regning. Nogle Øvelser i Multiplikation og Division med 2- og 3-sifrede Tal; derefter indøvet Begyndelsesgrundene af Læren om almindelig Brøk og Decimalbrøk efter Alb. Svendsens Regnebog for Mellemskolen, I (Meterudgaven), §§ 1—4. Overvejende mundtlig Regning med Støtte af Vægtavlen. — Intet skriftligt Hjemme-arbejde, hvorimod saagodtsom alle Opgaver har været givet for som Lektie.

Skrivning. Efter Forskrift indøvet enkelte Bogstaver og Ord samt Sammenskrift. Sporskrift er af og til anvendt til Indprentning af Bogstavformerne, ogsaa Taktskrivning har været benyttet.

Tegning. Frihaandstegning efter Fortegninger; Farver benyttet.

I. Mellemskoleklasse A og B.

Religion. Lehmanns Bibelbog: Fra 1. Mosebog til 1. Samuelsbog. Balslevs Katekismus: Budene. Nogle Salmer.

Dansk. Oplæsning og Genfortælling efter Olaf Langes Læsebog for I. Mellemskoleklasse. Grammatik dels mundtligt, dels efter Langes Sproglære. Stil hver Uge, skiftevis Diktat og Genfortælling; *A*-Klassen har haft nogle faa Hjemmestile, *B*-Klassen intet skriftligt Hjemmearbejde. — I *A*-Klassen er læst for Eleverne: Nogle af Selma Lagerlöfs Legender, Eventyr af Carl Ewald, Holbergs Den pantsatte Bondedreng samt en Del Rejsebeskrivelser, i *B*-Klassen: Eventyr af Carl Ewald og Fr. W. Farrers St. Winifred, desuden har Eleverne i denne Afdeling læst Holsts Den lille Hornblæser (Dansk lærerforeningens Udgave).

Engelsk. Jespersen og Sarauws Begynderbog, I, S. 53—102, II, S. 1—44. Et Par Historier af Nursery Tales. Books for the Bairns: Two Bad Boys.

Historie. L. Schmidts Lærebog i Historie for Mellemskolen, I: Oldtiden samt af Middelalderen til Angelsakser og Normanner.

Geografi. C. C. Christensens Geografi for Mellemskolen I: Forfra til Alperne.

Naturhistorie. Balslev og Andersens Zoologi for Mellemskolen: Pattedyr og Fugle til Hønsfugle. Balslev og Simonsens Botanik for Mellemskolen, 1ste Hæfte. Plantebestemmelser efter «den lille Flora» af Rasmussen og Simonsen.

Naturlære. Sundorps Fysik for Mellemskolen, I til Varmens Bevægelse.

Regning. Efter Alb. Svendsens Regnebog for Mellemskolen, I har *A*-Klassen regnet de fire Regningsarter med almindelig Brøk og Decimalbrøk, *B*-Klassen: Afnittene om alm. Brøk, Printal, mindste Fællesnævner og største Forkortningstal. — *A*-Klassen har haft ugentlig Hjemmeregning, *B*-Klassen intet skriftligt Hjemmearbejde.

Skrivning. Efter Forskrift og i Stremmes Bøger.

Geometrisk Tegning. Der er lagt Vægt paa at indøve de elementæreste Begreber og Betegnelser i Geometrien samtidig med, at der er tegnet Figurer til en Del Sætninger og Konstruktioner.

Frihaandstegning efter store Fortegninger og Klodser.

II. Mellemskoleklasse A og B.

Religion. Lehmanns Bibelbog: Fra 1ste Samuelbog til Profeten Esaias. Ny Testamente: Marcusevangeliet. Nogle Salmer.

Dansk. Oplæsning og Genfortælling efter Olaf Langes danske Læsebog for II. Mellemskoleklasse; Walter Christmas: «Svend Spejder», K. K. Kristensen: «Rasmus fra Rodskov», Udtog af Ingemanns «Landsbybørnene» m. m. er læst for eller af Klassen. Efter Olaf Langes Sproglære indøvet Sætningsanalyse og Tegnsætning, samt repeteret det tidligere lærte. Nogle Digte lært udenad. — Hver Uge Diktat- eller Genfortællingsstil, intet skriftligt Hjemmearbejde.

Engelsk. Jespersen og Sarauws Begynderbog II, S. 59—123 med Udeladelse af enkelte Stykker. Books for the Bairns: Two Bad Boys. Jespersens Begyndergrammatik.

Tysk. Ingerslev og Vibæk: Tysk Begynderbog for Mellemskolen, S. 1—77.

Historie. L. Schmidts Lærebog i Historie for Mellemskolen, I: Middelalderen fra Angelsakser og Normanner Bogen ud.

Geografi. C. C. Christensens Geografi for Mellemskolen, I: Fra Alperne Bogen ud.

Naturhistorie. Balslev og Andersens Zoologi for Mellemskolen, I fra Hønefugle Bogen ud, *A*-Klassen desuden Afsnittet om Fuglene til Hønefugle. Balslev og Simonsens Botanik for Mellemskolen, 2det Hæfte. *B*-Klassen: Plantebestemmelser efter Trydes Flora.

Naturlære. Sundorpha's Fysik for Mellemskolen, I: Magnetisme; Elektricitet; Varmelære (*A*-Klassen fra «Kogning», *B*-Klassen: hele Afsnittet).

Matematik og Regning. Julius Petersens Geometri for Mellemskolen ved C. Hansen, §§ 1—64. Pedersen og Røttings Regnebog for Mellemskolen, I: *A*-Klassen repeteret de fire Regningsarter med alm. Brøk og Decimalbrøk, derefter Forholdsregning og Delingsregning, *B*-Klassen: Blandede Opgaver I samt Multiplikation og Division med Brøk. — *A*-Klassen: ugentlig Hjemmeregning, *B*-Klassen ligesaa i den største Del af Skoleaaret.

Skrivning. Efter Forskrift i Bog eller paa Klasse-tavlen, desuden Afskrift efter den danske Læsebog.

Tegning. Frihaandstegning efter Fortegninger, Klodser, fritstaaende Genstande, Vaser etc.

III. Mellemskoleklasse A og B.

Religion. Apostlenes Gerninger. Tredje Trosartikel. Nogle Salmer.

Dansk med Svensk. *A*-Klassen: Øvelser i Læsning, baade Oplæsning og «stille Læsning», og i mundtlig Fremstilling paa Grundlag af Olaf Langes Læsestykker for II. Mellemskoleklasse, H. C. Andersens Lykke-Per og Blichers Røverstuen. Grammatik efter Olaf Langes Sprog-lære i fremadskridende Øvelsesstykker, Stk. 35—49. Til

Maj ugentlig Diktatstil efter A. Boysens Retskrivningsøvelser I, Stk. 125—166; hver Uge desuden Genfortællingsstil: i den første Halvdel af Aaret som Skolestil, senere som Hjemmestil (den ene Uge afleveres Kladden, den anden selve Stilen). — Nordisk Mytologi efter Sig. Müller, i Forbindelse hermed læst nogle Eddadigte. — Svensk efter P. Christensens Læsebog, en Snes Sider.

B-Klassen: Olaf Langes Læsebog for III. Mellem-skoleklasse benyttet til Oplæsning og Genfortælling. Grammatik efter Bæks 50 §§ og Olaf Langes «Analyse og Tegnsætning». Hjemmestil hveranden Uge, skiftevis Genfortælling og Fristil. — Nordisk Mytologi efter Sig. Müller. — Svensk efter P. Christensens Læsebog, 30 Sider.

Engelsk. *A*-Klassen: Jespersens Begynderbog II, S. 105—123, sammes Læsestykker med Øvelser S. 1—42. Books for the Bairns: Gulliver's Travels.

B-Klassen: Jespersens Læsestykker med Øvelser, S. 1—57. Wood: Wonders of the Round Table.

Tysk. *A*-Klassen: Ingerslev og Vibæks Begynderbog, S. 81—128; sammes Læsebog for Mellemskolen, S. 3—20; Vibæks Sproglære for Mellemskolen. *B*-Klassen samme Bøger: Begynderbogen S. 64—128, Læsebogen S. 3—19 med Forbigaaelse af Spørgsmaalene, Sproglæren: Formlæren, med Undtagelse af Fortegnelsen over de stærke Verber, og det meste af Sætningslæren.

Historie. L. Schmidts Lærebog i Historie for Mellemskolen, II, S. 1—153: Fra Reformationen til 1815.

Geografi. *A*-Klassen: C. C. Christensens Geografi for Mellemskolen, II: Lidt om Himmellegerne, Jordens Form og Bevægelse; Aarstiderne og Dagens Længde samt Zonerne. Asien, Afrika, Australien, Nord- og Mellemerika. *B*-Klassen efter samme Bog: Øst- og Sydasiens, Afrika, Australien og Nordamerika.

Naturhistorie. Balslev og Andersens Zoologi for Mellemskolen, II indtil Muslinger. Balslev og Simonsens Botanik for Mellemskolen, III.

Naturlære. *A*-Klassen: Sundorps Kemi for Mellemskolen. *B*-Klassen: Sundorps Fysik for Mellemskolen, II, S. 1—17. Rasmussen og Simonsens uorg. Kemi for Mellemskolen.

Matematik og Regning. Jul. Petersens Aritmetik for Mellemskolen til Proportioner, sammes Geometri til Polygoner. Desuden *A*-Klassen: Alb. Svendsens Regnebog for Mellemskolen, II, omtrent hele Bogen; *B*-Klassen samme Bog, Kap. I—V, samt Division med Bræk og blandede Opgaver efter Pedersen og Røttings Regnebog for Mellemskolen, I. Begge Afdelinger som Regel en Hjemmeopgave om Ugen.

Skrivning. Efter Forskrift og efter trykt Bog.

Tegning. Der er tegnet efter Fortegninger, Klodser, Vaser og fritstaaende Genstande.

IV. Mellemskoleklasse A og B.

Religion. Johannesevangeliet. Desuden *A*-Klassen: Kirkeaaet, *B*-Klassen: Sakramenterne.

Dansk med Svensk. Olaf Langes Læsestykker for IV. Mellemskoleklasse benyttet; desuden læst Blicher: Fjorten Dage i Jylland, Oehlenschläger: St. Hans-Aften-Spil og Aladdin. Af P. Christensens svenske Læsebog ca. 50 Sider. Hjemmestil hveranden Uge.

Til Eksamen opgives: Olaf Langes Læsestykker, S. 7—62, 64—86, 111—134, 146—180; Blichers «Fjorten Dage i Jylland», Oehlenschlägers Aladdin. Svensk: S. 49—79.

Engelsk. *A*-Klassen: Jespersens Læsestykker med Øvelser, S. 66—123; A. Brahde: The Conversation Reader, S. 6—25, 34—43. Grammatik efter Jespersen. Samtale paa Engelsk om det læste. *B*-Klassen: Samme Læse-

stykker, S. 62—87, 92—123. Til Ekstemporallæsning benyttet Books for the Bairns. Grammatik efter Jespersen. Mundtlige Øvelser i at oversætte smaa danske Sætninger.

Til Eksamen opgives af Jespersens Læsestykker: *A*-Klassen S. 66—87, 92—123, *B*-Klassen det læste.

Tysk. *A*-Klassen: Ingerslev og Vibæks Læsebog for Mellemskolen, S. 79—84, 86—131; *B*-Klassen: Samme Bog, S. 79—109, 111—124, 132—144 samt nogle af Øvelsesstykkerne i 1ste Afd. — Begge Afdelinger benyttet Hauffs Märchen, dels til Hjemmelæsning, dels til Ekstemporallæsning. Grammatik efter Vibæk.

Til Eksamen opgives: *A*-Klassen: Læsebogen S. 79—84, 86—131, *B*-Klassen: S. 79—109, 111—124.

Fransk. Bøtcker og Høsts Lærebog, S. 1—74. 87—96. Formlære efter samme Bog.

Til Eksamen opgives: Læsebogens sammenhængende Stykker.

Historie. L. Schmidts Lærebog i Historie for Mellemskolen, II: *A*-Klassen læst S. 65—79 og den nyeste Tid (fra 1815), *B*-Klassen: S. 155—211 og repe- teret forrige Aars Pensum: S. 1—42.

Geografi. *A*-Klassen: Verdenshavene, Danmark, Sønderjylland, Norge og Sverrig efter C. C. Christensens Geografi for Mellemskolen, *B*-Klassen efter samme Bog: Sydamerika, Danmark, Sønderjylland, Norge og Sverrig.

Naturhistorie. Balslev og Simonsens Botanik for Mellemskolen, IV. Balslev og Andersens Zoologi for Mellemskolen, II. Arnold Møllers Sundhedslære. Desuden *A*-Klassen: Zoologien, I, *B*-Klassen: Rasmussen og Simonsens organ. Kemi.

Naturlære. Sundorpha's Fysik for Mellemskolen, I: Magnetisme og Elektricitet og II: hele Bogen.

Matematik og Regning. Jul. Petersens Aritmetik for Mellemskolen (1904) fra § 64; sammes Plan- geometri (1905) fra § 80. Pedersen og Røttings Regne-

bog for Mellemskolen, II. — Hver Uge Opgaveregning, dels hjemme, dels paa Skolen.

Realklassen A og B.

Dansk. *A*-Klassen: Sproglige Øvelser paa Grundlag af Olaf Langes Øvelsesstykker i dansk Analyse og Bæks 50 §§. Læst af Eleverne: Hvad der opgives til Eksamen, for Eleverne: Molbechs Ambrosius og I. P. Jacobsens Pesten i Bergamo. — Hjemmestil hveranden Uge (hveranden Uge afleveres Kladden), i Aarets Løb 14 Diktatstile.

B-Klassen: Analyse efter Olaf Langes Øvelsesstykker, Grammatik efter Bæks 50 §§. Læst foruden, hvad der opgives til Eksamen: forskellige Gude- og Heltekvad, Egils Saga, Folkevisen om Holger Danske og stærk Didrik; Wessel: Posthuset; Baggesen: Da jeg var lille; Hertz: Sparekassen; Molbech: Ambrosius. — Hjemmestil hveranden Uge.

Til Eksamen opgives:

A-Klassen: Folkeviserne: Aage og Else, Elver-skud, Agnete og Havmanden, Kongemordet i Finderup, Niels Ebbesen, Dansen paa Riberhus, Tærningsspillet; Holberg: Jeppe paa Bjærget; Hertz: Sparekassen; Chr. Winther: Murad, En Ven, Henrik og Else, Erik og Ellen, Jacob og Lone; Brudstykker af H. C. Andersens «Mit Livs Eventyr» og I. P. Jacobsens Mogens.

B-Klassen: Trymskvadet; Folkeviserne: Havbord og Signild, Harpens Kraft, Agnete og Havmanden, Valdemar og Tove, Marsk Stig, Tærningsspillet, Ebbe Skammelsøn, Den sidste Udvej; Holberg: Jeppe paa Bjærget; Ewald: Fiskerne; Wessel: Kærlighed uden Strømper; Chr. Winther: Erik og Ellen, Henrik og Else, Murad; Paludan-Müller: Den ottende Kunst, Abels Død.

Engelsk. Otto Jespersen: Engelske Læsestykker med Øvelser, S. 113—179. Books for the Bairns: Gul-

liver's Travels. Jespersens Begyndergrammatik. *B*-Klassen desuden: Brahdes The Conversation Reader, S. 1—34.

Til Eksamen opgives: Jespersens Læsestykker, S. 113—179.

Tysk. *A*-Klassen: Ingerslev og Vibæks Læsebog for Realklassen, S. 1—65. Som Ekstemporal- og Hjemmelæsning ca. 50 Sider af Hauffs Märchen. — *B*-Klassen: Samme Læsebog, S. 5—27, 36—61, 102—104, 137—159, 169—183, som Ekstemporallæsning samme Bog, S. 1—5, 27—35, 61—65, 73—82, 200—207. Hjemmelæsning efter Skouboes «Tyske Noveller til Skolebrug». — Begge Afdelinger benyttet Vibæks Sproglære.

Til Eksamen opgives: *A*-Klassen: Læsebogen, S. 1—65, *B*-Klassen: Samme Bog, S. 5—27, 36—61, 102—104, 137—148.

Fransk. Bødtker og Høsts Lærebog i Fransk, S. 74—86, 97—120. Jespersen og Stigaards Tillægshæfte, S. 1—20. Grammatik efter Bødtker og Høsts Lærebog.

Historie. Romersk Kultur i Kejsertiden efter Drachmann: Fra den romerske Kejsertid. Danmarks Historie fra 1848 efter H. L. Møllers Lærebog for Realklassen; Samfundslære efter samme Bog.

Geografi. C. C. Christensens Geografi for Realklassen: Rusland, Tyskland, England, Holland og Belgien.

Naturhistorie. Balslev og Andersens Zoologi for Realklassen. Balslev og Simonsens Botanik for Realklassen.

Naturlære. Sundorphs Fysik for Realklassen: Elektricitetslære og Himmellegerne.

Matematik og Regning. Jul. Petersens Aritmetik og Algebra for Realklasser med de fornødne Forbigaaelser, Jul. Petersens Lærebog i Geometri for Realklassen (ved C. Hansen) med enkelte Ændringer og Forbigaaelser. — Hver Uge 3 Hjemmeopgaver i Aritmetik og Regning.

Skrivning. Efter Forskrift og efter trykt Bog.

I. Gymnasieklasse.

Nysproglig Afdeling.

Religion. Hovedtræk af Kirkens Historie i Oldtid og Middelalder.

Dansk. Agerskov og Rørdam: Dansk Litteratur før 1800, S. 12—15, 17—20, 24—26, 33—57, 74—83, 89—110, 113—114, 117—118, 120—122, 139—146, 171—181. — Chr. Winther: Hjortens Flugt. Paludan-Müller: Kalanus. Agerskov og Nørregård: Svensk Læsebog, S. 11—20, 38—51, 74—85, 95—107, 110—111, 142—154. H. Bertelsens oldn. Læsebog, S. 3—5, 8—11. Sig. Müllers nord. Mytologi. — Stil hveranden Uge. Enkelte Foredrag holdt af Eleverne.

Engelsk. Bøgholm og Madsen: Eng. Læsebog for Gymnasiet, S. 1—50, 77—92, 118—185, 251—273. Stevenson: Treasure Island, S. 7—115. Hughes: Tom Brown's Schooldays, S. 38—52, 60—84. Brahdes The Conversation Reader, S. 6—43. En Del Digte efter Poems for the Schoolroom and the Scholar, Nr. 1. Kort Oversigt over Litteraturhistorien til c. 1700. Oversættelsesstile efter Ad. Hansens Stiløvelser, Genfortællingsstile, enkelte Fristile.

Tysk. To Noveller: «Die Flut des Lebens» af Ad. Stern og «Gustav Adolfs Tage» af C. F. Meyer. Schillers «Wallensteins Lager» og «Die Piccolomini». 15 Digte af Knauths Auswahl deutscher Gedichte. Mundtlige og skriftlige Øvelser efter Reinckes tyske Stiløvelser I.

Fransk. Bødtker og Høsts Lærebog i Fransk for Begyndere, S. 74—86, 97—120. Choix de nouvelles modernes, I, S. 1—73. Oluf Nielsens Sproglære for Gymnasiet, S. 29—108.

Latin. Kr. Mikkelsen: Latinsk Læsebog for Mellemkolen.

Oldtidskundskab. Iliaden I, II v. 1—493, VI; Odysseen I, VI, IX, XI og XII. (Wilsters Oversættelse

ved Gertz). Prøver af de homeriske Hymner. Hesiodos og ældre græsk Lyrik oplæste for Klassen.

Historie. P. Munchs Verdenshistorie, I.

Naturfag. A. Kroghs Fysiologi.

Matematik. Bonnesens Matematik for de sproglige Gymnasier: Indledningen, §§ 21—22, 29—34, 35—39, 40—49. Intet skriftligt Hjemmearbejde.

Matematisk Afdeling.

Religion.

Dansk.

Fransk.

Oldtidskundskab.

Historie.

} Som den nysproglige Afdeling.

Engelsk. Kipling: The Jungle Book, S. 1—80, 116—136. Hughes: Tom Brown's Schooldays, S. 38—52. Oversættelsesstile efter Ad. Hansens Stiløvelser, enkelte Genfortællingsstile.

Naturfag. Madsen og Bøving-Petersen: Mineralogi og dynamisk Geologi. Kruses Celle- og Vævlære. M. Vahls Geografi for den mat. Linie, fra Side 133 Bogen ud med enkelte Forbigaaelser.

Naturlære. Sundorpha Fysik for Realklassen: Varmelæren med Tillæg. Barmwaters Optik indtil Bestemmelse af Brydningsforhold. Julius Petersens Kemi til Siliciumgruppen. C. 18 Timer kemiske Øvelser.

Matematik. Plangeometri efter Jul. Petersens Bog (ved C. Hansen). Aritmetik og Algebra efter N. Nielsens Bog S. 1—75, 88—111. Begyndelsen af Trigonometrien efter Jul. Petersens Bog.

II. Gymnasielasse.

Nysproglig Afdeling.

Religion. Kirkens Historie fra Reformationen til Udgangen af det 18de Aarhundrede.

Dansk. K. Mortensens mindre Litteraturhistorie indtil Oehleenschläger, tilsvarende Stykker af F. Christensens Haandbog. Holbergs Erasmus Montanus. Agerskov og Nørregård: Svensk Læsebog, S. 77—80, 107, 110—111, 116—118, 124—125, 133—138, 148—150. Bertelsens oldn. Læsebog, S. 1—2, 6—8, 11—27; som Repetition: S. 1—5, 8—11, 21—27. Bertelsens Sproghistorie, S. 8, 9—11, 26—31, 32—36; som Repetition: S. 8, 9—11, 28—32, 34—36. — Stil hver tredje Uge.

Engelsk. Jespersens The England and America Reader, S. 13—98. Lamb: Tales from Shakespeare (People's Lib.), S. 13—38, 129—145, 248—300. Frank Norris: Shanghaied. Som Ekstemporallæsning: Bøgholm og Madsens Læsebog II, S. 1—28, 40—60, 103—108, 135—142. — Aug. Westerns Outlines of the English Institutions. Ad. Hansens Stiløvelser, Stk. 1—100.

Tysk. Schillers Wilhelm Tell, Lessings Minna von Barnhelm, Otto Ludwigs Zwischen Himmel und Erde; som Maanedslæsning Sudermanns Frau Sorge. — Boviens og Gudme: Tyske Stiløvelser I, Ipsens Grammatik; ugentlig Hjemmestil. Litteraturhistorie paa Grundlag af Lærerens egne Optegnelser.

Fransk. Ereckman-Chatrian: Histoire d'un conscrit de 1813. Alfred Rambaud: Petite histoire de la civilisation française. Udvalgte Stykker af Morceaux choisis des auteurs français publiés par Albert Cahen, Classes supérieures. Oluf Nielsens Sproglære.

Latin. Cæsars Gallerkrig III, V. Sallusts Catilina. Kap. 1—50. Det vigtigste af Formlæren og Hovedreglerne af Syntaksen efter Madvig.

Oldtidskundskab. Sophokles' Antigone, oversat af Niels Møller. Herodots Historie ved Hude, 2. Hæfte. Platons Apologi, oversat af Gertz. Prøver af Hesiodos og af ældre græsk Lyrik oplæste for Klassen.

Historie. Johan Ottosens Nordens Historie.
P. Munchs Lærebog i Historie, II, til Oplysningstiden.

Naturfag. M. Vahls Geologi.

Matematik. C. Hansens Aritmetik og Algebra for
Gymnasiets sproglige Linier, §§ 26—55. Jul. Petersens
Plangeometri for Gymnasiets spr. L. (ved C. Hansen),
§§ 24—30, 47—51 samt lidt Trigonometri.

Matematisk Afdeling.

Religion.

Fransk.

Oldtidskundskab.

Historie.

} Som den nysproglige Afdeling.

Dansk. K. Mortensens mindre Litteraturhistorie
indtil Oehlsenschläger, tilsvarende Stykker af F. Christensens
Haandbog. Holbergs Erasmus Montanus. Agerskov og
Nørregård: Svensk Læsebog, S. 116—118, 124—125,
133—143, 149—150. Bertelsens oldn. Læsebog, S. 1—2,
6—8, 11—21, 27—34, som Repetition: S. 13—21, 27—34.
Bertelsens Sproghistorie, S. 8, 9—11, 26—32, 34—36,
som Repetition: S. 8, 9—11, 26—29, 31—32. Stil hver
tredje Uge.

Engelsk. Kipling: The Jungle Book, S. 1—114,
152—220. W. W. Jacobs: The Lady of the Barge,
S. 31—76. A. Brahde: The Conversation Reader, S. 31—56.

Naturfag. Bøving-Petersen og Madsens Geo-
logi II & III. Kruses Celle- og Vævslære. Fysiologi efter
Vahl og Krogh.

Naturlære: Jul. Petersens Kemi for Gymnasiet,
S. 59—124; 20 Timer anvendt til kemiske Øvelser.
Barmwaters Astronomi I & II. Barmwaters mekan. Fysik
til S. 145; 10 Timer anvendt til fysiske Øvelser. —
Eleverne har fire Gange besøgt Urania-Observatoriet paa
Dronning Olgas-Vej og der under Hr. Observator Nielsens

Vejledning iagttaget Planeter, Maanen, Dobbeltstjerner, Taager, Solspektrum samt Solformørkelsen d. 17de April.

Matematik: Trigonometri, analytisk Plangeometri og Infinitesimalregning efter Jul. Petersens Lærebøger.

III. Gymnasieklasse.

Nysproglig Afdeling.

Religion. Kirkens Historie fra ca. 1800 til den nyeste Tid.

Dansk. K. Mortensens mindre Litteraturhistorie fra Oehlenschläger, repeteret fra Holberg; tilsvarende Stykker af F. Christensens Haandbog. Holberg: Erasmus Montanus, Oehlenschläger: Hakon Jarl, Chr. Winther: Hjortens Flugt, Bjørnson: En glad gut. — Svensk: Agerskov og Nørregårds Læsebog: nogle Digte, 50 Sider repeterede. Oldnordisk: Repeteret 16 Sider i Bertelsens Læsebog. Sproghistorie: Bertelsens Bog fra Reformationstiden, 20 Sider repeterede. — Stil hver tredje Uge.

Til Eksamen opgives: K. Mortensens mindre Litteraturhistorie fra Holberg. F. Christensens Haandbog, S. 20—42, 124—135, 143—148, 164—172, 180—194, 216—220, 231—235, 282—291, 294—303, 312—334, 337—342, 357—370, 402—419, 448—466. Holberg: Erasmus Montanus, Oehlenschläger: Hakon Jarl, Chr. Winther: Hjortens Flugt, Bjørnson: En glad gut. — Bertelsens oldnord. Læsebog, S. 8—21, 38—47. Bertelsens danske Sproghistorie, S. 8, 10—11, 26—31, 34—39, 78—82, 86—89, 105—107. — Agerskov og Nørregårds svenske Læsebog, S. 11—20, 38—51, 74—80, 118—124, 136—138, 141—147.

Engelsk. Shakespeare: Julius Cæsar. Ad. Hansen: Engelske Digtere, I; sammes Litteraturhistorie for Skole og Hjem: Renæssancen og det 19de Aarhundrede. Til

Selvstudium: Kiplings *The Light that failed*, c. 100 Sider. Eksamensstoffet repeteret.

Til Eksamen opgives: Dickens: *David Copperfield's Boyhood* (Nelson), S. 11—48. Jespersen: *The England and America Reader*, S. 179—189, 210—220. Finnemore: *Social Life in England*, II, S. 197—231. Shakespeare: *Julius Cæsar*, Act II—III. Ad. Hansen: *Engelske Digtere*, I, 12—16, 29—34.

Tysk: Knauth: *Auswahl deutscher Gedichte*, c. 40 Sider; Goethe: *Hermann und Dorothea*; Sudermann: *Frau Sorge*, c. 150 Sider; repeteret Eksamensstoffet. Tysk Litteraturhistorie fra Klopstock til vore Dage. *Gudme og Ipsens Stiløvelser for viderekomne*, c. 40 Sider. *Kapers Grammatik. En ugentlig Stil.*

Til Eksamen opgives: Goethe: *Hermann und Dorothea* indtil Erato (exclus.). Lessing: *Nathan der Weise*, III, 4—10 (incl.). Knauths *Auswahl* Nr. 97, 98, 99, 102, 103, 104, 128 (Schiller & Chamisso).

Fransk. Carl Michelsen: *Franske Læsestykker*, S. 33—154. François Guizot: *Récits historiques* II, S. 1—84. Hector Malot: *Sans famille* (kursorisk), S. 1—168. Oluf Nielsens *Sproglære*.

Latin. Læst Sallusts *Catilina* og Gertz's Udgave af middelalderlige Forfattere: Paulus Diaconus, *Guillelmus Tyrius* og *Chronicon Lundense*; repeteret: De nævnte Stykker af «middelalderlige Forff.», Sallusts *Catilina*, Kap. 17—61 og af forrige Aars Pensum: Ciceros Tale for den maniliske Lov, §§ 1—50. — Repeteret det vigtigste af Formlæren og Hovedreglerne af Syntaksen efter Madvig.

Til Eksamen opgives: Ciceros Tale for den maniliske Lov, §§ 1—50, Sallusts *Catilina*, Kap. 17—61, de ovennævnte Stykker af middelalderlige Forfattere.

Oldtidskundskab: Livius, *Roms Historie*, ved V. Thoresen, Republikkens ældste Tid (2det Hæfte).

Gennemgaaet nogle Hovedtræk af græsk-romersk Litteraturhistorie og nogle af Religionshistoriens Hovedpunkter (særlig Ane- og Gravkultur og Herosdyrkelse). Repeteret Eksamensstoffet.

Til Eksamen opgives: Odysseen VII—XI. Sophokles: Kong Ødipus. Platon: Sokrates' Forsvarstale — Sokrates i Fængslet — Sokrates' Død (efter Gertz' Oversættelse). Livius, Rom i Republikkens ældste Tid (Thoresens Oversættelse). Historisk Billedatlas I. Der er lagt særlig Vægt paa Udviklingen af Gravkultur og Herosdyrkelse.

Historie. P. Munchs Lærebog i Verdenshistorie, I & II. Ottosens Nordens Historie. P. Munchs Samfundslære (Stats- og Kommuneforvaltning, økonomisk Liv). P. Munch: Det danske Folks politiske og nationale Gennembrud 1830—1848.

Naturfag. Heegaard, Vahl og Kroghs Naturkundskab for Gymnasiet, I—II. — Der afholdes Prøve i Naturlære.

Matematik. Geometri efter Jul. Petersens Bog (ved C. Hansen) fra Fladeindhold Bogen ud. Det hele Pensum repeteret.

Til Eksamen opgives: Anordn. af 1. Dec. 1906: 12 A a, Aritmetik og Algebra, Stk. 4, 5, 6, 7. 12 A b, Geometri, Stk. 3, 5, 6.

Matematisk Afdeling.

Religion.

Dansk.

Fransk.

Oldtidskundskab.

Historie.

} Som den nysproglige Afdeling.

Engelsk. Bøgholm og Madsens Læsebog II, S. 40—90. W. W. Jacobs: The Lady of the Barge, S. 29—76, 225—248, 273—287.

Til Eksamen opgives: Læsebogen, S. 40—60. Jacobs, S. 29—76, 225—249.

Naturfag. Fysiologi efter Vahl og Krogh. Kruses Celle- og Vævslære. Bøving-Petersen og Madsens Geologi II & III. Geografi efter Vahl.

Til Eksamen opgives: Naturhistorie med Fysiologi.

Naturlære. a. Fysik og Astronomi: Barmwaters mekaniske Fysik, Ellingers Magnetisme og Elektricitet. Repeteret Barmwaters Astronomi. Fysiske Øvelser c. 20 Timer.

Til Eksamen opgives: Mekanisk Fysik og Astronomi.

15 Øvelser: 1) Vægtfylde (faste Legemer og Vædsker), 2) Luftens Normalvægtfylde, 3) Mariottes Lov, 4) Pendullovne, 5) Kvægsølvets Udvidelse, 6) Varmefylde (faste Stoffer), 7) Fordampningsvarme, 8) Varmeledning, 9) Jordmagnetismens Horizontalkraft, 10—11) Modstandsmaaling ved Substitution og ved Wheatstones Bro, 12) Ohms Lov, 13) Kompensationsmetoden, 14) Lysmaaling, 15) Brydningsloven.

b. Kemi: Jul. Petersens Kemi med Undtagelse af Metallerne.

Til Eksamen opgives: Forfra til Silicium og desuden af den fysiske Kemi: Elektrolyse, Massevirkningslov, Dissociation og Neutralisationsvarme.

Matematik: Slutningen af Infinitesimalregningen, Stereometri. Det hele Pensum repeteret.

Til Eksamen opgives: Anordn. af 1. Dec. 1906, 12 B, 1. Aritmetik og Algebra, Stk. 10, 11, 12, 13. 2. Plangeometri (dog undtages herfra det under 12 A, b, Stk. 5—6 anførte: Trigonometri og grafisk Fremstilling). 3. Trigonometri, med Undtagelse af «Bestemmelsen af en Trekants Stykker». 4. Stereometri.

Sang.

Forberedelsesklasserne.

I 1ste—5te Forberedelsesklasse er undervist efter de i J. Mikkelsens Methodisk-praktisk Lærebog til Brug ved Sangundervisningen i Skoler angivne Principper. Ved Siden heraf har Eleverne i hver enkelt Klasse lært ca. 20 lettere Sange og Salmer, 4.—5. Klasse yderligere et Par 4-stemmige Canons.

Mellemskolen og Gymnasiet.

I I.—III. Mellemskoleklasse er indøvet en Del en-, to- eller trestemmige Sange, Salmer og Canons, i I.—III. Gymnasieklasse trestemmige Sange og Duetter, desuden nogle Kvartetter og Glunter. Der er lagt Vægt paa Stemmens Udvikling ved rationel Benyttelse af Vokalerne. Foruden den elementære Nodelæsning er tillige indøvet Taktinddeling, Skalabygning og Tonetræfning.

Gymnastik (Legemsøvelser).

Undervisningen i dette Fag er fortsat som tidligere Aar. Som Grundlag for Undervisningen benyttes «Gymnastikkommissionens Haandbog» (1899); i enkelte af de lavere Klasser er dog det Paul-Petersenske System delvis fulgt.

Under gunstige Vejrforhold foretages Øvelserne ofte i det frie.

I Gymnasiet er der givet Eleverne Undervisning i Hugning.

I de højere Klasser er ca. 1 Time maanedlig anvendt dels til at give Eleverne en Forklaring af de gymnastiske Øvelser, dels til at bibringe dem nogle elementære Kundskaber om foreløbig Hjælp ved Ulykkestilfælde.

Fra Oktoberferien 1910 er der derhos indført «10 Minutters daglig Friluftsgymnastik» paa Legepladsen

som regelmæssigt Led af Skolens Gymnastikundervisning. I disse Øvelser deltager alle Elever i Skolens Klasser fra 4de Forberedelsesklasse til III. Gymnasieklasse inclusive.

Øvelserne finder Sted daglig fra Kl. 10⁴⁵ til Kl. 10⁵⁵, altsaa umiddelbart før Frokostfrikvarteret.

Ideen til disse Øvelser er kommen hertil fra tyske Skoler, hvor Øvelserne fra 1. September 1910 indførtes som obligatoriske efter at være prøvede i et Aar. Erfaringer derfra gaar ud paa, at disse Friluftøvelser har en særdeles gavnlig Virkning paa Eleverne. Navnlig Aandedrætsredskaber og Nervesystem styrkes og hærdes; men ogsaa i almenpædagogisk Henseende maa man tillægge Øvelserne stor Værdi.

Den ret langvarige Kuldeperiode fra lidt over Nytaar til hen imod April har i dette Skoleaar lagt Øvelserne en Del Hindringer i Vejen. Ved det indtrædende mildere Vejr genoptoges Øvelserne straks. —

I Dagene 7.—11. Maj afholdtes den aarlige Fremvisning i Gymnastik efter forudgaaende Meddelelse til Gymnastikinspektionen og Disciplenes Forældre. — Af nogle af Smaaklasserne — der ikke deltager i Kantaten ved Aarsfesten — aflagdes en lille Prøve i Sang d. 21. Maj.

Foruden de Besøg paa Museer og Samlinger, der klassevis har fundet Sted i Tilknytning til den almindelige Undervisning, har nogle af Skolens mellemste Klasser i Begyndelsen af Marts under Vejledning besøgt den da stedfindende historiske Udstilling af Belysningsmidler.

Paa Solformørkelsesdagen d. 17. April holdt Hr. Fjellstrup først et forklarende Foredrag for den samlede Skole, oplyst ved Tegninger og en af Hr. E. Holm fremstillet Model. Derefter iagttoges Formørkelsen fra Legepladsen under Vejledning af Skolens Fysiklærere.

Skolens Aarsfest højtideligholdtes paa sædvanlig Vis d. 4. Marts i Wittmacks Lokale. — Inspektør Alb. Svendsen holdt det foran meddelte Foredrag om Tode, og et Kor af Disciple sang under Fru Haunstrups Ledelse Kantaten fra 125 Aars-Festen. Om Aftenen var der Skolebal i Studenterforeningens Bygning. — Skolekomedie opførtes i Wittmacks Lokale d. 14. Februar under Hr. Michelsens Ledelse. Der spillede «Feriegæsterne».

Da Budskabet om Kong Frederik d. VIII's Død naaede Skolen om Morgenen d. 15. Maj, blev Disciplene samlede i Skolens Gymnastiksal. Bestyreren mindede om Budskabets alvorlige Betydning og om den afdøde Konges trofaste Vilje til at tjene sit Land. Vor Skoles Ønske og Bøn indføjede sig i de fælles Ønsker for vort Fædreland og dets nye Konge. Den lille Højtidelighed sluttede med Salmen «Dejlig er Jorden». — Derefter indstilledes Skolens Arbejde for denne Dag.

Paa de følgende Højtidsdage i Anledning af Kongens Død fulgte Skolen de af Skolemyndighederne givne Anvisninger med Hensyn til Frihed.

Næste Aars Lærebøger.

(Sortimentsboghandlerforeningen i København har anmodet Skolerne om at henstille til Forældrene at indgive Bestilling paa Skolebøger til det nye Skoleaar hos Boghandlerne ved Feriens Begyndelse, saaledes at Ordren kan ligge færdigt ekspederet, naar det nye Skoleaar begynder.)

1ste Forberedelsesklasse. J. Krohns ABC og Læsebog. H. Wilster: Regnebog for Barneskolen I.

2den Forberedelsesklasse. Slomanns Læsebog I, Smith og Lange: «Skriftlig Dansk» I. Henrik Christensen og Holger Clemmensen: Hjemstavnslære. H. Wilster: Regnebog for Barneskolen II. J. Mikkelsen: Metodisk-praktisk Lærebog til Brug ved Sangundervisningen i Skoler (1. Afdeling), samme: Smaabørnenes Sangbog, kplt.

3die Forberedelsesklasse. Slomann: Læsebog I, A. Boysen: Retskrivningsøvelser I. Henrik Christensen: «Barnets første Kort». H. Wilster: Regnebog for Barneskolen III, Meterudgaven. Regnetabeller af A. C. Lund. J. Mikkelsen: Metodisk-praktisk Lærebog til Brug ved Sangundervisningen i Skoler (1. Afdeling), samme: Smaabørnenes Sangbog, kplt.

4de Forberedelsesklasse. Balslevs Bibelhistorie, Luthers lille Katekismus, den nye Salmebog. Slomann: Læsebog II, A. Boysen: Retskrivningsøvelser I. C. C. Christensen: Lille Geografi. Et Atlas. H. Wilster: Regnebog for Barneskolen IV, Meterudgaven. J. Mikkelsen: Metodisk-praktisk Lærebog til Brug ved Sangundervisningen i Skoler (1. Afdeling), samme: 90 Sange og Salmer.

5te Forberedelsesklasse. Balslevs Bibelhistorie, Luthers lille Katekismus, den nye Salmebog. Slomann: Læsebog III, O. Lange: Dansk Sproglære i fremadskridende Øvelsesstykker, A. Boysen: Retskrivningsøvelser I. Jespersen og Sarauw: Engelsk Begynderbog. C. C. Christen-

sen: Lille Geografi. Et Atlas. H. Wilster: Regnebog for Barneskolen V, Meterudgaven. J. Mikkelsen: Metodisk-praktisk Lærebog til Brug ved Sangundervisningen i Skoler (1. Afdeling), samme: 90 Sange og Salmer.

I. Mellemskoleklasse. Bibelbog for Skole og Hjem ved J. Pedersen og Dr. E. Lehmann, den nye Salmebog, Afd. B: Balslevs Katekismus. Begge Afd.: O. Lange: Danske Læsestykker for I. Mellemskoleklasse, samme: Dansk Sproglære i fremadskridende Øvelsesstykker, A. Boysen: Retskrivningsøvelser I. Jespersen og Sarauw: Engelsk Begynderbog I og II, Afd. A: Nursery Tales, Afd. B: Jespersen: Engelsk Begyndergrammatik. Begge Afd.: Schmidt: Lærebog i Historie for Mellemskolen I. C. C. Christensen: Geografi for Mellemskolen I (sidste Udg.). Et Atlas. Balslev og Andersen: Zoologi for Mellemskolen I, Balslev og Simonsen: Botanik for Mellemskolen I, H. Rasmussen og K. Simonsen: Lille Flora. Th. Sundorph: Fysik for Mellemskolen I (sidste Udg.). Alb. Svendsen: Regnebog for Mellemskolen I, Meterudgaven (med Hjemmeopgaver). Udsen: Sangbog, 2. Del, Ernst: Trestemmige Sange, 2. Hæfte, 8 Fædrelandssange at lære udenad.

II. Mellemskoleklasse. Bibelbog for Skole og Hjem ved J. Pedersen og Dr. E. Lehmann, det nye Testamente (Rørdams Overs.), den nye Salmebog. O. Lange: Danske Læsestykker for II. Mellemskoleklasse, samme: Dansk Sproglære i fremadskridende Øvelsesstykker, Smith og Lange: Skriftlig Dansk V. Jespersen og Sarauw: Engelsk Lærebog for Mellemskolens lavere Klasser (4. Udg. af engelsk Begynderbog II), Jespersen: Engelsk Begyndergrammatik. Ingerslev og Vibæk: Begynderbog i Tysk (3. el. 4. Udg.) med tilhørende Glossarium. Schmidt: Lærebog i Historie for Mellemskolen I. C. C. Christensen: Geografi for Mellemskolen I (sidste Udg.). Et Atlas. Balslev og Andersen: Zoologi for Mellemskolen I, Balslev og Simonsen: Botanik for Mellemskolen II, H. Rasmussen

og K. Simonsen: Lille Flora. Th. Sundorph: Fysik for Mellemskolen I. Jul. Petersen: Lærebog i Plangeometri for Mellemskolen, (3. Udg. ved Dr. phil. C. Hansen). Afd. A: Alb. Svendsen: Regnebog for Mellemskolen II, Meterudgaven (med Hjemmeopgaver), Afd. B: Alb. Svendsen: Regnebog for Mellemskolen I, Meterudgaven (med Hjemmeopgaver). Begge Afd.: Udsen: Sangbog, 2. Del, Ernst: Trestemmige Sange, 2. Hæfte, 8 Fædrelandssange at lære udenad.

III. Mellemskoleklasse. Bibelbog for Skole og Hjem ved J. Pedersen og Dr. E. Lehmann, det nye Testamente (Rørdams Overs.), den nye Salmebog. O. Lange: Danske Læsestykker for III. Mellemskoleklasse, Bæk: 50 Paragraffer i dansk Grammatik, P. Christensen: Svensk Læsebog for Mellemskolen, Afd. B: O. Lange: Øvelsesstykker i dansk Analyse og Tegnsætning (sidste Udg.), Sig. Müller: Nordisk Mytologi. Begge Afd.: Jespersen: Engelske Læsestykker med Øvelser, samme: Engelsk Begyndergrammatik. Ingerslev og Vibæk: Tysk Begynderbog (3. el. 4. Udg.) og Tysk Læsebog for Mellemskolen (2. el. 3. Udg.) med de tilhørende Glossarier, Vibæk: Tysk Sproglære for Mellemskolen, en tysk-dansk Ordbog, helst J. Kapers eller E. Kapers. Schmidt: Lærebog i Historie for Mellemskolen II. C. C. Christensen: Geografi for Mellemskolen II. Et Atlas. Balslev og Andersen: Zoologi for Mellemskolen II, Balslev og Simonsen: Botanik for Mellemskolen III, H. Rasmussen og K. Simonsen: Lille Flora. Th. Sundorph: Kemi for Mellemskolen, Afd. A: Th. Sundorph: Fysik for Mellemskolen I. Begge Afd.: Jul. Petersen: Lærebog i Aritmetik og Algebra for Mellemskolen og Lærebog i Plangeometri for Mellemskolen (3. Udg. ved Dr. phil. C. Hansen), Alb. Svendsen: Ny Regnebog for Mellemskolen II, 4. el. 5. Oplag (med Hjemmeopgaver). Udsen: Sangbog, 2. Del, Ernst: Trestemmige Sange, 2. Hæfte, 8 Fædrelandssange at lære udenad.

IV. Mellemskoleklasse. Det nye Testamente (Rørdams Overs.), den nye Salmebog. O. Lange: Danske Læsestykker for IV. Mellemskoleklasse, Sig. Müller: Nordisk Mytologi, P. Christensen: Svensk Læsebog for Mellemskolen (sidste Udg.), Oehlenschläger: Aksel og Valborg (Dansklærerforeningens Udg.), Blicher: Røverstuen (D. U.), Afd. A.: O. Lange: Dansk Sproglære i fremadskridende Øvelsesstykker, A. Boysen: Retskrivningsøvelser I, Afd. B.: O. Lange: Øvelsesstykker i dansk Analyse og Tegnsætning (sidste Udg.), Bæk: 50 Paragraffer i dansk Grammatik. Begge Afd.: Jespersen: Engelske Læsestykker med Øvelser, samme: Engelsk Begyndergrammatik, Afd. B: Th. Brahde: The Conversation Reader, B. Mouridsen: Engelske Øvelser I med tilhørende Glossarium. Begge Afd.: Ingerslev og Vibæk: Tysk Læsebog for Mellemskolen (2. el. 3. Udg.), Vibæk: Tysk Sproglære for Mellemskolen, en tysk-dansk Ordbog, helst J. Kapers eller E. Kapers, Hauffs Märchen (Cottaske Forlag). Bødtker og Høst: Lærebog i Fransk for Begyndere (dansk Udg.). Schmidt: Lærebog i Historie for Mellemskolen II. C. C. Christensen: Geografi for Mellemskolen II, C. C. Christensen og Krogsgaards Atlas. Balslev og Andersen: Zoologi for Mellemskolen II, Balslev og Simonsen: Botanik for Mellemskolen IV, de ældre Hæfter af Botanikken beholdes, H. Rasmussen og K. Simonsen: Lille Flora, A. Møller: Sundhedslære. Afd. A: Th. Sundorph: Fysik for Mellemskolen II, Afd. B.: Th. Sundorph: Fysik for Mellemskolen I og II, H. Rasmussen og K. Simonsen: Uorganisk Kemi for Mellemskolen. P. A. Larsen: 365 geometriske Opgaver, Jul. Petersen: Aritmetik og Geometri for Mellemskolen (1. el. 2. Udg.). Alb. Svendsen: Ny Regnebog for Mellemskolen III, 3. Oplag (med Hjemmeopgaver).

Realklassen. Axel Olrik: Danske Folkeviser, 1ste Samling (Dansklærerforeningens Udgave), Holberg: Den pantsatte Bondedreng (D. U.), Wessel: Kærlighed

uden Strømper (D. U.), Hertz: Sparekassen (D. U.), Goldschmidt: Udvalgte Arbejder (D. U.). Th. Brahde: The Conversation Reader, Jespersen: Engelske Læsestykker med Øvelser, samme: Kortfattet engelsk Grammatik, Ad. Hansen: Realklassens engelske Stiløvelser med Glossarium. Ingerslev og Vibæk: Tysk Læse- og Lærebog for Realklassen med tilhørende Glossarium, Vibæk: Tysk Sproglære for Mellemskolen, en tysk-dansk Ordbog, helst J. Kapers eller E. Kapers, Hauffs Märchen (Cottaske Forlag). Bødtker og Høst: Lærebog i Fransk for Begyndere (dansk Udg.), Hansen og Mantzius: Tillæg til Lærebog i Fransk. K. Thejll: Historien efter 1848, Lærebog for Realklassen, H. L. Møller: Samfundslære for Realklassen. Balslev og Andersen: Zoologi for Realklassen, Balslev og Simonsen: Botanik for Realklassen. Floraen fra forrige Klasse beholdes, de ældre Hæfter af Botanikken beholdes. Th. Sundorph: Fysik for Realklassen II og III. Jul. Petersen: Kortfattet Aritmetik og Algebra for Mellemskolen, Jul. Petersen: Lærebog i Plangeometri for Mellemskolen (3. Udg. ved Dr. phil. C. Hansen), S. Cronfelt og Nielsen: Regnebog for Realklassen. Om Lærebog i Geografi kan først senere træffes Bestemmelse.

I. Gymnasieklasse. K. Mortensen: Mindre dansk Litteraturhistorie, Agerskov og Rørdam: Dansk Litteratur I, Agerskov og Nørregård: Svensk Læsebog, Sig. Müller: Nordisk Mytologi. Til Nytaar: H. Bertelsen: Oldnordisk Læsebog. Bødtker og Høst: Lærebog i Fransk for Begyndere (dansk Udg.), Hansen og Mantzius: Tillæg til Lærebog i Fransk, Choix de nouvelles modernes I (Velhagen & Klasing), Oluf Nielsen: Fransk Sproglære for Gymnasiet. P. Munch: Verdenshistorie for Gymnasiet I. Homers Odyssee (Wilsters Overs. ved Gertz), J. P. Jacobsen: Billedatlas I. 40 trestemmige Sange af nordiske Komponister, samlede og udgivne af J. Mikkelsen.

— Særlig for den nysproglige Linie: John Finnemore: *Social Life in England II*, Jerome K. Jerome: *Three Men in a Boat* (Velhagen & Klasing), Aug. Western: *English Institutions*, Th. Brahde: *The Conversation Reader*, Adolf Hansen: *Engelske Stiløvelser med Glossarium* (3. Udg.), Jespersen: *The England and America Reader med Noter* (2. Udg.), Johanna Bube: *The Story of English Literature* (Velhagen & Klasing) 1907. Schiller: *Wilhelm Tell* (Händels Udg.), J. Kaper: *5 tyske Noveller* (Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag), Bovien og Gudme: *Tyske Stiløvelser I.*, Kapers *Grammatik* (mindre Udg.). Kr. Mikkelsen: *Latinsk Læsebog for Mellemskolen* (2. Udg.), Jensen og Goldschmidts *latinsk-danske Ordbog*. Heegaard, Vahl og Krogh: *Naturkundskab for Gymnasiets sproglige Linier II*. Jul. Petersen: *Lærebog i Plangeometri for Gymnasiet og Realklassen* (2. Udg. ved Dr. phil. C. Hansen). — Særlig for den mat.-naturv. Linie: Th. Brahde: *The Conversation Reader*, T. B. Reed: *The Fifth Form at St. Dominic's* (For School Use by Regnar Knudsen), Lybeckers Forlag. Bøving-Petersen og Madsen: *Geologi I*, Kruse: *Celle- og Vævslære*, Vahl: *Geografi for den matematiske Linie*. Jul. Petersen: *Lærebog i Kemi for Mellemskolen*, samme: *Lærebog i Kemi for Gymnasiet*, Barmwater: *Optik*. Om *Lærebog i Varme* vil senere blive truffet Bestemmelse. Jul. Petersen: *Lærebog i Plangeometri for Gymnasiet og Realklassen* (2. Udg. ved Dr. phil. C. Hansen), Dr. Niels Nielsen: *Lærebog i Aritmetik og Algebra*, Dr. phil., C. Hansen: *Lærebog i Trigonometri*.

II. Gymnasieklasse. H. Bertelsen: *Oldnordisk Læsebog* (2. Udg.), Agerskov og Nørregård: *Svensk Læsebog*, K. Mortensen: *Mindre dansk Litteraturhistorie*, Agerskov og Rørdam: *Dansk Litteratur før 1800*. Ved Nytaar anskaffes Agerskov og Rørdam: *Dansk Litteratur efter 1800*, H. Bertelsen: *Dansk Sproghistorie*

til Skolebrug (2. Udg.). Carl Michelsen: Franske Læsestykker, Hansen og Mantzius: Tillæg til Lærebog i Fransk, Oluf Nielsen: Fransk Sproglære for Gymnasiet. P. Munch: Verdenshistorie II, Ottosen: Nordens Historie (4. Udg.). Homers Iliade 1.—6. Sang og Odyssee 1.—12. Sang (Wilsters Overs. ved Gertz), Sophokles's Antigone (Niels Møllers Overs.), Herodots Historie i Udvalg ved Hude (2. Hæfte), Platons Apologi (Gertz's Overs.), Østerberg: Hellensk og romersk Gudelære, v. Kampen: Atlas antiquus, J. P. Jacobsen: Billedatlas I. 40 trestemmige Sange af nordiske Komponister, samlede og udgivne af J. Mikkelsen. — Særlig for den nysproglige Linie: The Kipling Reader, Kipling: The Light that Failed (Tauchnit's Edition), Shakespeare: The Merchant of Venice (Blackie's Junior School Edition), Dickens: A. Christmas Carol (Collin's Penny Library), Poems for the Schoolroom and the Scholar No. 2, Western: English Institutions, Magnussen: Kortfattet engelsk Grammatik. Schiller: Wilhelm Tell, Lessing: Minna von Barnhelm, Sudermann: Frau Sorge, Boviën og Gudme: Tyske Stiløvelser for de lavere Klasser, Gudme og Ipsen: Tyske Stiløvelser for viderekomne I, Kapers Grammatik (mindre Udg.). Cæsars Gallerkrig I—V (Gertz's Udg.), Ciceros ti Taler (Madvigs Udg.), Jensen og Goldschmidts latinsk-danske Ordbog. Heegaard, Vahl og Krogh: Naturkundskab for Gymnasiets sproglige Linier I. Bonnesen: Matematik for Gymnasiets sproglige Afdeling, Gottlobs Regnetabeller (4. Udg.). — Særlig for den mat.-naturv. Linie: Hughes: Tom Brown's Schooldays, Th. Brahde: The Conversation Reader, Magnussen: Kortfattet engelsk Grammatik. Bøving-Petersen og Madsen: Geologi I og II, Vahl og Krogh: Fysiologi. De i I. Gymnasieklasse brugte Bøger i Fysik og Kemi beholdes, desuden Barmwater: Grundtræk af Astronomien, samme: Mekanisk Fysik. Jul. Petersen: Lærebog i Analytisk Plangeometri ved Dr. phil. C. Hansen, Jul. Petersen:

Aritmetik og Algebra til Brug ved Gymnasiets matematisk-naturvidenskabelige Linie.

III. Gymnasielasse. H. Bertelsen: Oldnordisk Læsebog, samme: Dansk Sproghistorie til Skolebrug (2. Udg.), Agerskov og Nørregård: Svensk Læsebog, K. Mortensen: Mindre dansk Litteraturhistorie, F. Christensen: Haandbog i dansk Litteratur II. Rambaud: Petite histoire de la civilisation française, Anatole France: Sur la pierre blanche, Oluf Nielsen: Fransk Sproglære for Gymnasiet. Ottosen: Nordens Historie, P. Munch: Lærebog i Historie II, samme: Lærebog i Samfundskundskab (5. Udg.). Om Specialet vil senere blive givet Meddelelse. Homers Iliade 1.—6. Sang og Odyssee 1.—12. Sang (Wilsters Overs. ved Gertz), Sophokles's Kong Ødipus (Thor Langes Overs.), Herodots Historie i Udvalg ved Hude (2. Hæfte), Platon: Sokrates's Forsvarstale (Gertz's Overs.), Livius: Republikens ældste Tid (ved V. Thoresen), Secher: Græsk Mytologi til Skolebrug, v. Kampen: Atlas antiquus, J. P. Jacobsen: Billedatlas I. 40 trestemmige Sange af nordiske Komponister, samlede og udgivne af J. Mikkelsen. — Særlig for den nysproglige Linie: Ad. Hansen: Engelske Digtere II, The Hundred Best Poems (Gowan), Sefton Delmer: English Literature (Berlin), Jespersen: England and America Reader. Knauth: Auswahl deutscher Gedichte, Goethe: Hermann und Dorothea, Otto Ludwig: Zwischen Himmel und Erde, Gudme og Ipsen: Tyske Stiløvelser for viderekomne I, Kapers Grammatik (mindre Udg.). Ciceros Tale for den maniliske Lov (med Kommentar af Halm), Sallusts Catilina (udg. af Gertz og Drachmann), Gertz's Udvalg af middelalderlige latinske Forfattere, Madvigs latinske Sproglære (7., 8. el. 9. Udg.), Jensen og Goldschmidts latinsk-danske Ordbog. Heegaard, Vahl og Krogh: Naturkundskab for Gymnasiets sproglige Linier I og II. Dr. phil. C. Hansen: Lærebog i Aritmetik og

Algebra for Gymnasiets sproglige Linier, Jul. Petersen: Lærebog i Plangeometri for Gymnasiets sproglige Linier ved Dr. phil. C. Hansen. — Særlig for den mat.-naturv. Linie: Jacobs: The Lady of the Barge, Th. Brahde: The Conversation Reader. Bøving-Petersen og Madsen: Geologi I og II, Vahl og Krogh: Fysiologi, Vahl: Geografi for den matematiske Linie. Lærebøgerne i Fysik og Kemi i I. og II. Gymnasieklasse beholdes, desuden Barmwater: Lærebog i Magnetisme og Elektricitet. Jul. Petersen: Lærebog i Stereometri med et Tillæg af Dr. phil. C. Hansen, O. A. Smith: Matematiske Opgaver til Brug ved Afslutningen af det elementære Kursus og til Selvstudium.

NB. I visse Fag, særlig Dansk og fremmede Sprog, vil det blive nødvendigt i Skoleaarets Løb at anskaffe enkelte Bøger ud over de her nævnte. Herom vil Eleverne i hvert enkelt Tilfælde faa skriftlig Meddelelse hjem.

Skolens Morgensangs-Bog (15 Øre), der benyttes i alle Klasser, faas hos Klasselærerne.

Skrivebøger, Karakterbøger, Penne, Blyanter o. s. v. kan købes hos Skolebetjenten.

Fælles Regler,

gældende for „De forenede Latin- og Realskoler“
og Frk. H. Adlers Fællesskole for Dreng og Piger.

Smitsomme Sygdomme.

- 1) Naar der i en Familie, som har skolesøgende Børn, udbryder en smitsom Sygdom, maa Skolen forlange straks at modtage Meddelelse derom.
- 2) Er Sygdommen Skarlagensfeber, Difteritis eller en anden farlig Sygdom, vil det ubetinget være nødvendigt at forbyde alle Disciple fra Hjem, hvor der findes Patienter med disse farlige Sygdomme, al Adgang til Skolen, indtil det ved Lægeattest fastslaas, at al Fare for Smitte er forbi.
- 3) Derimod vil det under en af de sædvanlige, godartede Mæslinge- eller Kighosteepidemier eller andre, mindre farlige smitsomme Sygdomme i Regelen ikke være nødvendigt at formene Disciple fra Hjem, hvor disse Sygdomme findes, Adgang til Skolen.

Dog anmodes de Familier, hos hvem Mæslinger er udbrudt, om kun at sende de Børn i Skole, om hvilke det med Sikkerhed vides, at de tidligere har haft Sygdommen, men derimod at holde de Børn, der ikke tidligere har haft den, borte fra Skolen, indtil det kan antages for sandsynligt, at de ikke er smittede af det i Hjemmet optraadte Sygdomstilfælde.

Forsømmelser.

- 1) Forsømmelser i anden Anledning end Sygdom og andre særlige Tilfælde bør kun foregaa efter Samraad med Skolens Bestyrer.

- 2) Naar Eleven igen giver Møde paa Skolen, maa han medbringe en skriftlig Meddelelse om, hvorlænge han har været fraværende og hvorfor.
- 3) Ønskes en Elev (af Helbredshensyn o. l.) fritaget for i Frikvartererne at være paa Legepladsen, maa han medbringe skriftlig Anmodning derom fra Hjemmet.
- 4) Til Fritagelse for Gymnastik — ud over en Uge — kræves der, i Henhold til ministeriel Bekendtgørelse, en motiveret Lægeattest, der angiver Fritagelsens Varighed.

Andre Regler.

- 1) Naar en Elev, der forlader en af disse Skoler, anmeldes til Optagelse i en anden af disse, er denne — inden Eleven optages — forpligtet til at indhente Oplysninger hos den tidligere Skole om, hvad der maatte være at bemærke om Eleven.
- 2) Naar Opflytning i en højere Klasse er nægtet en Elev i en af disse Skoler, kan han ikke, ved at overflyttes til en anden af dem, opflyttes i en Klasse, der svarer til den, hvori Opflytning ved den anden var ham nægtet.
- 3) Udgaar en Elev paa Foranledning enten af Hjemmet eller af Skolen, fordi Hjemmet nægter at overholde de i «Fælles Regler» fastsatte Bestemmelser, kan vedkommende Elev ikke optages i nogen af disse Skoler.

Uddrag af Ordensregler for Eleverne.

Eleverne møder paa Skolen i rette Tid. De samles paa Legepladsen, paa Regnvejrsdage i Vestibulen. Ved Opringningen stiller de sig op klassevis to og to og be-

giver sig i Ro og Orden til deres Værelser. — Har en Elev paa Grund af Sygdom eller andet været fraværende, maa han, naar han atter møder, medbringe skriftlig Meddelelse herom fra Hjemmet til Skolens Bestyrer.

Det er forbudt Eleverne uden Tilladelse at forlade Skolen i Undervisningstiden, saaledes ogsaa i Frikvarteret. Er en Elev midlertidig fritaget for Gymnastik eller Sang, opholder han sig sammen med sin Klasse i disse Timer, men er Fritagelsen af længere Varighed, vil han af sin Klasselærer faa Besked om, hvorledes han skal beskæftiges. — Det er forbudt Eleverne at medtage uvedkommende Sager paa Skolen saavel som at bytte eller handle. Ligeledes maa ingen Elev benytte Skolens Samlinger uden særlig Tilladelse eller Vejledning.

I Klassen maa ingen Elev komme til Katederet eller Lærerstolen, Skolens Materiel skal behandles med Omhu, enhver Beskadigelse kan medføre Erstatningsansvar.

Ogsaa deres egne Sager skal Eleverne behandle varsomt, Bøger skal være mærkede med Navn og forsynede med Papirbind og holdes ordentlige og rene. Gymnastiksko maa ogsaa mærkes tydeligt. Madpapir maa kun henlægges i de dertil bestemte Kasser. Ingen maa spytte paa Gulvet, Trapperne eller Legepladsen.

I alle Ordenssager er Klasselæreren Drengenes nærmeste Foresatte og Vejleder, til hvem de har at henvende sig.

Ordensduksen, der skifter hver Uge, opretholder den daglige Orden i Klassen og har Ansvaret for stedfindende Uordener. Uden særlig Tilladelse har ingen anden Lov at opholde sig i Klasseværelset, og det er forbudt Eleverne at gaa ind i eller igennem andre Klasser end deres egen uden særlig Tilladelse.

Ved Bortgangen fra Skolen maa alle gaa stille og roligt. Tobaksrygning paa Vejen til og fra Skolen er forbudt. Det er ej heller tilladt at have Penge liggende i Frakkelommen, naar Frakken hænger paa Gangen.

Skolens Karakterer.

Ved kgl. Anordning af 28. Nov. 1911 er nederstaaende Karakterrække fastsat:

(Anordningens § 3) «Enhver Bedømmelse skal udtrykkes ved et af følgende Tal: 6, 5, 4, 3, 2. — Som Eksamenskarakter kan tillige gives 0. — Ved 4 betegnes den «jævne» Præstation, ved 5 den «gode», ved 6 den «meget gode», ved 3 den «ringe» og ved 2 den «meget ringe» Præstation. Ved 0 betegnes den «uantagelige» Præstation.»

Disse Bestemmelser gælder alle officielle Karakterer, altsaa saavel Aarskarakterer som Eksamenskarakterer for IV. M., Realkl. og III. G.

Skolen vil endvidere benytte disse Karakterer ved den daglige Karaktergivning i samtlige Klasser, dog saaledes, at ogsaa Karaktererne 1 og 0 her vil kunne forekomme.

Skolen henleder Opmærksomheden paa, at bestaaet Mellemskoleeksamen ikke umiddelbart giver Ret til Optrækning i Gymnasiet eller Realklassen, idet Mellemskoleeksamen vel er en nødvendig Forudsætning, men ikke den eneste Betingelse for en saadan Opflytning. (Se bl. a. minist. Skrivelse af 9. Maj 1908).

Skolens Samlinger har i Aarets Løb modtaget følgende Gaver:

Musvaage (loddensbenet). Hr. Gymnasielærer, cand.
theol. I. Iversen.

Flint med Skal af Søpindsvin. } Hr. stud. polyt.

Nautilus fra Fakse. } Schlichtkrull.

5 Sneglehuse }
3 Raadyrtakker } Mons Hansen, II. M. A.

Varanus. Ib Lange, I. M. B.

En Fetisch fra Kongo. Poul Emil Andersen, 3. F.

Efterslægtsselskabets Bogsamling.

Bogsamlingen staar til vederlagsfri Benyttelse for Skolens Lærere og Disciplene i Gymnasiet, Realklasserne og Mellemskolen. *)

Udlaanet til Eleverne har i Tiden fra 1. Maj 1911 til 30. April 1912 omfattet ialt 2507 Bind.

Bibliotekar er Hr. Gymnasielærer Michelsen. Eleverne Knud Andersen, Ove Behrens, Gunnar Grønbæk, Frode Heiberg-Jürgensen, Knud Kjær og Louis Søeborg har bistaaet ved Udlaanet.

Bogsamlingen har i Skoleaaret 1911—12 modtaget følgende Forøgelse:

Nordisk Litteratur.

- Aakjær, J.: Frederik Tapbjergs Plovgilde.
 Bang, Herman: En dejlig Dag og andre Noveller.
 Bauditz, S.: Omkring Ilden og andre Fortællinger.
 Bergsøe, Vilh.: Italienske Noveller.
 Bredsdorff, Chr.: Paa Feltfod.
 Ewald, H. F.: Christian den Anden.
 Feilberg, H. F.: Barndomsaar ved Vesterhavel.
 — Brødrene fra Strandgaarden.
 Folke- og Skæmteviser i bornholmsk Mundart.
 G.: Naar Aftnerne længes.
 — Hvad Faster fortalte.
 Hagen, N.: Hvorledes lille Hans Peter hjalp sin Broder.
 Harboe, Rolf: Nye Julehistorier fra Fjordby.
 Hauch, C.: Vilhelm Zabern, Gyld. Bibl.
 Heiberg, J. L.: Elverhøj. Særtryk.
 Heidenstam, Verner von: Sveuskerne og deres Hovdinger.
 Janson, Kristofer: Hjørdis.
 Jensen, Johannes V.: Bræen.
 Jørgensen, Johannes: Fra Vesuv til Skagen.
 — Den yderste Dag og Græs.
 Lagerlöf, Selma: Legender og Fortællinger i Udv.
 Lie, Bernt: I Eventyrland.
 Lie, Jonas: Gaa paa! Gyld. Bibl.
 Lützhøft, Hans: Julefortællinger.
 Molander, Harald: En Lykkeridder.
 Molbech, Chr. K. F.: Ambrosius.

*) Skolen gaar ud fra, at Eleverne har Hjemmets Tilladelse til at benytte Bogsamlingen, medmindre den modtager særlig Meddelelse om det modsatte.

- Mylius-Erichsen: Fra Klit og Hav.
 Møller, Carl: Mørupperne I.
 — Fra Studenterdagene.
 Rosenkilde, C. N.: Efterladte Skrifter I—II. Ved
 P. Hansen.
 Stensgaard, Erling: De forbudte Sange.
 (Topsoe, V.): Fra Studiebogen.
 With, K. H. (En gammel Skolemand): En Familiehistorie.
 Østergaard, Vilh.: Danmarks Vovehals. Gyld. Bibl.
 Østrup, J.: Skiftende Horisonter.

Engelsk Litteratur.

- Russel, W. Clark: En Søkadets Eventyr.
 Stowe, H. Beecher: Onkel Toms Hytte. Overs. ved
 Asl. Mikkelsen.
 — — Overs. ved Zakarias Nielsen.
 Vachell, H. A.: Skolen paa Højen. Paa Dansk ved
 P. Reinvaldt.

Forskellig Litteratur.

- Amicis, Edm. de: Italienske Soldaterhistorier I.
 — Den lille Trommeslager o. a. Fort.

Historie.

- Beckett, Francis: Verdenskunstens Historie i Grund-
 træk.
 Blicher, Steen Steensen: Fortegnelse over en
 Samling Arbejder af — og andres Arbejder om ham
 og hans Forfatterskab, ved M. Philipsen.
 Folknes Historie I., IV. og VI. Bind.
 Haunstrup, Chr.: Tyske Verbalstammer i deres vig-
 tigste Funktioner og Afledninger. Autograferet.
 Holst, Vilh.: Felttogene 1848, 49, 50.
 Jessen, J.: Valgtaler 1902.
 Liisberg, H. C. Bering: København i gamle Dage.
 Petersen, Richard: Minder fra Øresundskysten.

Biografier, Personallistorie m. m.

- Bergsøe, Vilh.: De forbistrede Drengene.
 — Krigen og Koleraen.
 — Studenterleben og Studieliv.
 — Eventyr i Udlandet.
 — Under Palmer og Pinier.
 — Henrik Ibsen paa Ischia og „Fra Piazza del Popolo“.
 Bernhardt, Sarah: Erindringer.

- Buhl, Peder. Ved Axel Liljefalk.
 Dansk biografisk Lexikon, udg. af C. F. Bricka. I—XIX.
 Dickens, Charles, hans Liv og Gerning. Ved Alfred Ipsen.
 Haydn, Joseph. Ved Gustav Hetsch.
 Hjorth, Søren: Dynamoprincippets Opfinder.
 Juel, Niels. Ved A. Güntelberg.
 Dronning Margrethe. Ved O. Vaupell.
 Nansen. Fridtjof. Ved Brøgger og Rolfsen.
 Payngk, Dr. Peter, Kong Kristian d. IV's Hofkemiker.
 Ved Aug. Fjelstrup.
 Rantzau, Daniel. Ved Axel Larsen.
 Schiødt, Jørgen Christian. Ved C. C. A. Gosch. I—III.
 Schorn, W.: Da Voldene stod.
 — Fra gamle Skuffer.
 Weyse, C. E. F. Biografi ved A. P. Berggreen.

Naturvidenskab, Jord- og Rejsebeskrivelse m. m.

- Bullen, Frank T.: „Kaskelottens“ Togt.
 Boving-Petersen, J. O.: Vor Klodes Saga.
 Christensen, Odin T.: Populær Kemi.
 Christensen, Roar: Billeder af dansk Fugleliv.
 I, Vadefugle.
 Clausen, H. V.: Sønderjylland, en geografisk Skitse.
 Danmarks Fauna. I. Jungersen: Krybdyr og Pad-
 der. II. Nielsen: Gravehvepse og Gedehamse.
 III. Rye: Lobebiller. IV. A. Kløcker: Dagsom-
 merfugle. V. Winge: Pattedyr. VI. Petersen:
 Ørentviste, Kakerlakker og Græshopper. VII. A.
 Kløcker: Natsommerfugle I. VIII. Petersen:
 Guldsmede m. m.
 Evropa. En geografisk Fremstilling ved C. C. Christensen
 og Holger Lassen. I—III.
 Hagenbeck, Carl: Dyr og Mennesker.
 Hansen, Godfred: Gjøa-Ekspeditionen.
 Hedebogen. Trykt som Manuskript.
 Hedin, Sven: Transhimalaya I—II.
 „Holger Danske“. Et Maanedsskrift. I.—II. Aarg.
 Konow, Henri: I Asiens Farvande.
 Lembcke, C.: Patrouilleøvelser for Drengene.
 Naturens Vidundere. Efter Pouchet ved Boving-Petersen.
 Rasmussen, Hans: Kemien i Menneskets Tjeneste.
 Rubow: Hættemaagen.
 — Stormmaagen.
 Wulff, Hertel: Penge.

Lærerpersonalet i det forløbne Skoleaar.

- Fru Andersen, A. (Lærerinde ved Skolen siden 1911) [1896]*), Engelsk i I G ns, I G m.
- Hr. Andreasen, S.J., Cand. phil., Gymnasielærer (Lærer ved Skolen siden 1909) [1886], Tysk i R B, IV M B, Latin i III G ns, II G ns, Oldtidskundskab i II G, I G, Matematik og Regning i III M B, II M B. Har Tilsyn i Bygningerne. Klasselærer.
- Berg, C., Cand. phil. (1862) [1862], Geografi i III M A, II M A og B, I M A og B, 5 F A, 4 F, 3 F, Naturhistorie i II M B, I M A og B, 5 F A, 4 F, 3 F, Regning i 5 F A. Har Tilsyn i Bygningerne.
- Berg, J., Cand. phil. (1880) [1880], Naturhistorie i R A, R B, IV M A, II M A, Naturfag i III G m, II G m, I G m.
- Frk. Boldt, M. (1884) [1884], Dansk i I M A, 5 F A, 3 F, 2 F, 1 F, lagttagelsesundervisning i 2 F, 1 F. Fører Overtilsyn med Undervisningen i 1 F, 2 F og 3 F. Klasselærerinde.
- Hr. Brix, Fr., Fuldmægtig i Marineministeriet, R. af Dbg. (1873) [1873], Historie i III G, IV M A.
- Bruun, E., Sognepræst (1910) [1910], Religion i III G, II G, I G.
- Bruun, T. E., Cand. phil., Gymnasielærer (1908) [1897], Naturlære i III M B, Matematik i II G ns.

*) Tallene i de firkantede Klammer betegner Anciennitetsaaret ved De forenede Skoler.

- Hr. Bønsøe, K., Cand.phil., Kommunelærer (1892) [1892],
 Historie i 5 F A, Geografi i R A, R B, IV M A og B,
 III M B, 2 F.
- Frk. Eibye, F., eksamn. Lærerinde (1902) [1902], Religion
 i IV M B, III M A og B, II M B, I M A, 5 F A, 4 F.
 Dansk i R B, III M B, I M B, Regning i 2 F, 1 F.
 Klasselærerinde.
- Hr. Fjelstrup, Aug., Forfatter (1879—92, 1908) [1893],
 Dansk i IV M A og B, Naturfag i III G ns, II G ns,
 I G ns.
- Frk. Gad, V. (1909) [1888], Dansk i II M A og B, 4 F,
 Skrivning i III M B, I M B.
- Hr. Guldbrandsen, Fr., Konservator, Gymnasielærer
 (1895) [1895], Skrivning i R A, R B, III M A, II M A
 og B, 5 F A, 4 F, 3 F, Tegning i III M A og B,
 II M A og B, I M A og B, 5 F A, 4 F. Klasselærer.
- Frk. Hansen, P., Cand. phil., Gymnasielærerinde (1894)
 [1894], Dansk i III G, Oldnordisk i III G, Engelsk
 i R B, II M A og B, 5 F B, Latin i I G ns, Historie
 i 5 F B.
- Fru Haunstrup, H., Professorinde, Gymnasielærerinde
 (1900) [1890], Sang i III G, II G, I G, III M A og B,
 II M A og B, I M A og B.
- Hr. Holm, C., Fuldmægtig i Marineministeriet (1884)
 [1884], Matematik i IV M A, Regning i IV M A,
 I M B.
- Holm, Erik, Cand. math., Gymnasielærer (1896) [1894].
 Naturlære i III G m, II G m, I G m, R A, IV M A og B,
 II M A, I M A.
- Holst, O., Cand. theol. & mag., Gymnasielærer (1911)
 [1897], Tysk i III G ns, II G ns.
- Iversen, I., Cand. theol., Gymnasielærer (1881) [1881],
 Naturlære i R B, III M A, II M B, Matematik i III G
 ns, III G m, II G m, I G m, III M A, Regning i
 III M A.

- Hr. Jacobsen, J. P., Dr. phil. (1899) [1899], Fransk i II G, Oldtidskundskab i III G, Historie i II G, R A.
- Jacobsen, P., Gymnasielærer, Skoleinspektør (1885) [1885], Tysk i R A, IV M A, II M A og B, Historie i II M A og B, I M A og B. Har Tilsyn paa Legepladsen og i Bygningerne.
- Jørgensen, O., Krigsassessor, Dbmd., F. M. (1874) [1874], Gymnastik i II G, I G, R A, R B, III M A og B, II M A og B, I M A og B.
- Lund, H., Cand. theol., Gymnasielærer (1894) [1894]. Tysk i III M A, Fransk i III G, I G, R A, R B. IV M A, Historie i IV M B, III M A og B. Klasse­ lærer.
- Lund, M., Gymnasielærer (1909) [1887], Naturlære i I M B, Matematik i IV M B, II M A, Regning i IV M B, II M A, I M A.
- Michelsen, C. V. A., Gymnasielærer (1909) [1894]. Religion i 5 F B, Naturhistorie i IV M B, III M A og B, 5 F B, Matematik og Regning i R A, R B, Skrivning i I M A, 5 F B, Tegning i 5 F B. Klasselærer. Bibliotekar ved Efterslægtsselskabets Bogsamling.
- Mikkelsen, J., Kapelmusikus ved det kgl. Teater (1909) [1883], Sang i 5 F A og B, 4 F, 3 F, 2 F, 1 F.
- Nørballe, J., mag. art. (1909), Engelsk i III G m, II G ns, II G m, IV M A, III M B, 5 F A.
- Frk. Paul-Petersen, M., eksamn. Gymnastiklærerinde (1910) [1895], Gymnastik i 5 F A og B, 4 F, 3 F, 2 F, 1 F.
- Hr. Petersen, V., mag. art. (1909) [1876], Tysk i I G ns.
- Frk. Poulsen, H. (1894) [1894], Religion i 3 F, 2 F, 1 F, Skrivning i 2 F, 1 F.
- Hr. Rørdam, A., Præst (1910) [1910], Religion i IV M A, II M A, I M B.

- Hr. Schiøler, R. C., Kaptajn, R. af Dbg., Gymnasielærer (1899) [1895], Gymnastik i III G, II G, I G, R A, R B, IV M A og B, III M A og B, II M A og B. Har Tilsyn paa Legepladsen.
- Svendsen, Albert, Gymnasielærer, Skoleinspektør (1910) [1881], Dansk i R A, III M A, 5 F B, Geografi i 5 F B, Matematik i I G ns, Regning i 5 F B.
- Wiehe, H., mag. art. (1908) [1908], Dansk i II G, I G, Oldnordisk i II G, I G.
- Wulff, P., Gymnasielærer (1911) [1904], Regning i 4 F, 3 F.
- Frk. Wøldike, G., Cand. phil., Gymnasielærerinde (1900) [1900], Engelsk i III G ns, R A, IV M B, III M A, I M A og B.
- Andersen, A., eksamn. Faglærerinde (Vikar), Historie i 4 F, 3 F, 2 F, 1 F.
- Bestyreren (1908) [1891], Fransk i IV M B, Historie i I G, R B.

Den mundtlige Del af Skolens Aarsprøve afholdes i Dagene fra d. 2. til d. 5. Juli. I de Fag, i hvilke der ikke afholdes mundtlig Prøve, vil der blive givet en Aarskarakter. Aarsarbejdets og Prøvernes Udfald meddeles Lørdag d. 6. Juli Kl. 12, hvorefter Sommerferien tager sin Begyndelse.

Det nye Skoleaar begynder Tirsdag d. 20. August Kl. 9.

Ferier og Fridage i Skoleaaret 1912—13:

Efteraarsferie fra 13. til 16. Oktober	} begge Dage med-
Juleferie fra 22. Decbr. til 6. Januar	
Paaskeferie fra 19. til 25. Marts	
Pinseferie fra 10. til 18. Maj	
	regnede.

Særlige Fridage:

Mandag d. 16. Sptbr., Lørdag d. 23. Nvbr., Onsdag d. 26. Febr., Lørdag d. 19. April.

Indmeldelser af nye Elever modtages hver Skoledag, helst før Sommerferien.

Skolens Bestyrer træffes sikrest hver Skoledag Kl. 1—2.

Til at overvære Prøverne indbydes Disciplenes Forældre og Værger samt enhver, der interesserer sig for Skolen.

Skolebetalingen.

(Efter Overenskomst med Københavns og Frederiksberg Kommuner
gældende indtil 31. Marts 1914).

	Iste Broder	2den Broder	3die Broder
1ste Forberedelsesklasse	12 Kr.	10 Kr.	8 Kr.
2den —	14 „	11 „	9 „
3die —	16 „	12 „	10 „
4de —	18 „	13 „	11 „
5te —	20 „	14 „	12 „
I. Mellemskoleklasse	21 „	15 „	13 „
II. —	22 „	16 „	14 „
III. —	23 „	17 „	15 „
IV. —	23 „	18 „	16 „
Realklassen	23 „	18 „	16 „
I. Gymnasielasse	24 „	20 „	18 „
II. —	25 „	20 „	18 „
III. —	25 „	20 „	18 „

4de Broder og følgende Brødre gaar frit.

Til Brændsel og Inventar betales 2 Kr. 1ste November og 2 Kr. 1ste Februar for hver Elev. Af flere Søkende betaler kun den ældste denne Afgift.

Enhver ny Elev betaler 4 Kr. i Indskrivningspenge.

Nye Elever, der indmeldes til efter Sommerferien, betaler halv Skolebetaling for August.

En Elev, der flyttes fra en af De forenede Skoler til en anden, betragtes ikke som ny Elev. Overflytning fra en af De forenede Skoler til en anden kan ske med en fuld Maanedes Varsel. Undtagelsesvis kan den Skole, i hvilken Eleven gaar, indrømme Overflytning med kortere Varsel, og

inden for samme Maaned betaales da kun Skolepenge til een af Skolerne.

Naar en Elev forsømmer Skolen paa Grund af Sygdom, betaler han for den Maaned, i hvilken Sygdommen begynder, og for de 2 følgende. Denne Regel gælder ogsaa for de Elever, der maa holdes borte fra Skolen paa Grund af Sygdom i Hjemmet.

Udmeldelse kan kun ske med 2 fulde Maaneders Varsel; der betaales altsaa for den Maaned, i hvilken Udmeldelsen sker, og for de 2 følgende. Midlertidig Udmeldelse for Sommermaanederne modtages ikke. Af Disciple, der indstiller sig til Mellemskole-, Real- eller Studentereksamen, betaales Skolepenge til Skoleaarets Slutning, d. v. s. indtil 31te Juli.

De forenede Skoler og H. Adlers Fællesskole bortgiver for et Aar ad Gangen til ubemidlede Elever en vis Sum i Skolestipendier. Ansøgningsblanketter faas paa Skolen og maa i udfyldt Stand indsendes til de paagældende Skoler inden hvert Aars 1ste Maj.

Skolepengene betaales forud. Efter Hjemmets Ønske kan dette ske enten maanedsvist eller kvartalsvist. I København og Hellerup opkræves Skolepengene i Hjemmene ved Skolernes Bud. Desuden er De forenede Skolers Kontor aabent for Indbetaling hver Skoledag Kl. 10—3. Kontorets Adresse er: Frederiksberggade 2, 1ste Sal.

Eksamensafgifter.

1. En Elev, der indstiller sig til Mellemskole-, Real- og Studentereksamen, betaler i Eksamensafgift 10 Kr.
2. En Privatist, der indstiller sig til Tillægsproven til Mellemskole- eller Realeksamen, betaler 7 Kr. Omfatter Proven flere end eet Fag, betaales desuden for hvert af disse 2 Kr.
3. Ved ministeriel Bekendtgørelse af 1. April 1912 er det paalagt Skolerne — foruden den Eksamensafgift, der betaales til Skolerne, — at opkræve et særligt Indmeldelsesgebyr til Statskassen af hver Elev, der indmeldes til de offentlige Eksaminer.

Denne Afgift til Statskassen er fastsat saaledes:

Mellemskoleeksamen	3 Kr.
Realeksamen	5 -
Studentereksamen	8 -

Afgiften opkræves ikke i Hjemmene, men betales paa Skolen til vedkommende Skolebestyrer inden 1. April, og dens kontante Erlæggelse er en Betingelse for, at Staten giver vedkommende Eksaminand Adgang til Eksamen, hvilket Skolen herved tillader sig at meddele.

